

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KARS BELEDİYESİ

2015 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2016

İÇERİK

KARS BELEDİYESİ 2015 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
KARS BELEDİYESİ 2015 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	41

KARS BELEDİYESİ
2015 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	22
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	23
8.	EKLER.....	36

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kars Belediyesi bütçesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12. maddesinde yapılan sınıflandırma uyarınca mahalli idare bütçesi olarak hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Kars Belediyesi'nde muhasebe kayıt sistemi 10/03/2006 tarih ve 26104 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre tutulmakta olup kullanılan muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemidir.

Kars Belediyesinde 2015 yılı bütçe giderleri 57.885.845,83 TL olarak gerçekleşmiş olup ekonomik sınıflandırmaya göre ayrıntısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: 2015 Yılı Bütçe Giderleri

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı %
01-Personel Giderleri	10.812.900,00	12.805.219,35	118
02-Sos.Güv.Krm.Dev.Prm.Gid.	2.351.591,00	1.696.048,30	72,12
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	25.808.000,00	21.634.206,23	83,82
04-Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00
05-Cari Transferler	11.290.000,00	15.110.087,81	133
06-Sermaye Giderleri	14.054.000,00	4.938.728,13	35,14
07-Sermaye Transferleri	336.000,00	1.701.556,01	506
08-Borç Verme	-	-	-
09-Yedek Ödenek	1.000.000,00	-	-
TOPLAM	65.652.491,00	57.885.845,83	88,17

2015 yılı bütçe gelirleri ise 58.089.789,98 TL olarak gerçekleşmiş olup ekonomik sınıflandırmaya göre ayrıntısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: 2015 Yılı Bütçe Gelirleri

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı %
01-Vergi Gelirleri	4.612.491,00	7.220.830,00	156
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	17.991.000,00	14.076.939,36	78,24
04-Al.Bağış ve Yrd.ile Özel Gelirleri	1.205.000,00	10.500,00	0,80
05-Diğer Gelirler	32.841.000,00	36.062.817,09	109
06-Sermaye Gelirleri	9.003.000,00	718.703,53	7,98

08-Alacaklardan Tahsilat	-	-	-
09-Red ve İadeler (-)	-	-	-
TOPLAM	65.652.491,00	58.089.789,98	88,48

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere

uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve

uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 102- Banka Hesabına İlişkin Muhasebe Kayıtları ile Banka Kayıtları Arasında Farklılık Bulunması

Kars Belediyesi 2015 yılı kesin mizanında yapılan inceleme sonucunda 102- Banka Hesabına ilişkin muhasebe kayıtları ile banka kayıtları arasında 15.373,73 TL fark olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliği'nin 102- Banka Hesabı'nın niteliğini açıklayan 55'inci maddesinde; kurum adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya takas için verilen çeklerden, takas işlemi tamamlananlar ile düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ilgililerine ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının bu hesapta izleneceği hüküm altına alınmıştır. Kars Belediyesinin 2015 yılı ayrıntılı kesin mizanının incelenmesi sonucunda; 102- Banka Hesabında kayıtlı 11 adet toplam 3.369.456,22 TL bakiyeli hesabının olduğu, bankalardan alınan yılsonu hesap özetlerinin incelenmesi sonucunda ise kurumun bankalarda toplam 3.354.082,49 TL bakiyeli 10 adet hesabının bulunduğu görülmüştür. Söz konusu 15.373,73 TL tutarındaki farkın muhasebe kayıtlarında 102.01.10 koduyla 102- Banka hesabında görünen ancak bankalardan alınan yılsonu hesap özetlerinden de anlaşıldığı üzere bankalarda kayıtlı bulunmayan bir tutardan kaynaklandığı görülmüştür.

Kurumun sahip olduğu banka hesapları ile muhasebe kayıtları arasında fark bulunması ciddi bir risk oluşturmakta ve mali tabloların gerçek durumu yansıtmamasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemiz adına bankalarda 10 adet hesabın bulunduğu, bankalardan alınan yıl sonu hesap özetlerinden de anlaşılacağı üzere kurumun 3.354.082,49 TL bakiyeli 10 adet hesabı mevcuttur.2015 yılı ayrıntılı kesin mizanında 102 banka hesabında 11 adet hesap gözüktüğü, bakiyenin 3.369.456,22 TL olduğu, aradaki fark olan 15.373,73 TL tutarındaki fark muhasebe kayıtlarında yapılan incelemede 13.02.2015 ve 09.12.2015 tarihlerinde banka hesaplarına yatırılan gelirler hem 102.10.01 banka hesabına borç kaydedilmiş hem de sehven 102.01.10 koduyla banka hesabına borç kaydedildiğinden fark meydana gelmiştir.

Bundan böyle kurumun sahip olduğu banka hesapları ile muhasebe kayıtları arasında

fark bulunmaması için azami gayret gösterilerek dikkat edilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve banka kayıtları ile muhasebe kayıtları arasında fark bulunmamasına özen gösterileceği belirtilmiştir. Ancak bulguda da belirtildiği üzere; 102- Banka Hesabına ilişkin muhasebe kayıtları ile banka kayıtları arasında 15.373,73 TL fark olması sebebiyle kurumun 2015 yılı bilançosunda 102-Banka hesabı bahsi geçen tutar kadar fazla yer almaktadır.

BULGU 2: 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının Kullanılmaması ve 190- Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Durumu Yansıtılmaması

Kars Belediyesi tarafından sunulan su hizmetleri dolayısıyla hesaplanan katma değer vergisi tutarlarının 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabında izlenmediği ve 190- Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının niteliğinin açıklayan 260’ncü maddesine göre bu hesap, teslim edilen mal veya ifa edilen hizmetler üzerinden hesaplanan katma değer vergisi tutarları ile bu tutarlardan mahsup edilen ve ödenen tutarların izlenmesi için kullanılmalıdır. Söz konusu Yönetmeliğin 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının işleyişini açıklayan 261’inci maddesinde;

“(1) Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

Kurumun sattığı mal ve hizmet karşılığı olarak katma değer vergisi tutarı da dahil olmak üzere yapılan tahsilat tutarları 100-Kasa Hesabına veya 102-Banka Hesabına borç, tahsil edilen katma değer vergisi bu hesaba, Katma Değer Vergisi hariç tutar ise 600-Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan katma değer vergisi tutarı da dahil olmak üzere yapılan tahsilat toplamı 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

b) Borç

1 - Ay sonlarında, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesi, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyeleri

toplamından fazla ise, söz konusu fark 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak, indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyesi 191 - İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına alacak, devreden katma değer vergisi hesabının borç bakiyesi 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabına alacak; bu hesabın alacak bakiyesi bu hesaba borç kaydedilir.

2 - Ay sonlarında, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyeleri toplamı hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinden fazla ise, varsa devreden katma değer vergisi hesabının borç bakiyesi 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabına alacak, indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyesi 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına alacak,, bu hesabın alacak bakiyesi bu hesaba borç, sonraki döneme devreden katma değer vergisi tutarı 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabına borç kaydedilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Kars Belediyesi tarafından 2015 yılında su hizmetleri dolayısıyla hesaplanan katma değer vergisi tutarı 654.838,66 TL olup söz konusu tutar muhasebe sisteminde 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabında izlenmemiştir. Bahse konu tutar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin yukarıda bahsi geçen hükümlerine aykırı olarak 600-Gelirler hesabı ile muhasebe kayıtlarına alınmıştır. Ayrıca, kurum tarafından Kars Vergi Dairesine verilen beyannamelerin incelenmesi neticesinde 2015 yılı sonu itibarıyla 2016 yılına devreden katma değer vergisi tutarının 16.694.192,98 TL olduğu görülmüştür. Ancak kurumun 2015 yılı bilançosunda 190- Devreden Katma Değer Vergisi hesabında kayıtlı tutar 20.989.144,90 TL'dir. Arada 4.294.951,92 TL tutarında fark bulunmaktadır. Söz konusu farkın 2015 yılı ve önceki dönemlerde 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının kullanılmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu uygulamalar neticesinde kurumun mizanında 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının 654.838,66 TL tutarında eksik yer aldığı düşünülmektedir. Ayrıca kurumun bilançosunda 190- Devreden Katma Değer Vergisi hesabı 4.294.951,92 TL tutarında fazla yer almaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Katma Değer Vergisi yapılan mal ve hizmet teslimlerinde mal ve hizmeti teslim alanın, teslim edenin ödediği vergi türüdür. 365 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 10. maddesi uyarınca benzeri gelir dağıtım ve kullanımlarında vergiyi doğuran olay bunların bedellerinin tahakkuk ettirilmesi anında meydana geldiği halde kurumumuz hizmet gelirlerine ilişkin yapılan tahsilattan 391 Katma

Değer Vergisi hesabının gelirinin tahakkuk yerine tahsilât aşamasında kullanılmıştır. Dolayısıyla yapılan hatalı kayıtlar neticesinde 391 Katma Değer Vergisi hesabı eksik, 600 ilgili gelirler hesabının fazla görülmesine neden olmuştur.2015 yılında 391 hesaplanan Katma Değer Vergisi hesabının kullanılmamasından kaynaklanmıştır.

2016 yılında hizmet gelirleri ile birlikte tahsil edilen Katma Değer Vergisi yönetmelik hükümlerine göre 391 hesaplanan Katma Değer Vergisi hesabında izlenmektedir. Bundan böyle bu tür hataların tekrarlanmaması için azami gayret sarf edilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve belediye tarafından sunulan su hizmetleri dolayısıyla hesaplanan katma değer vergisi ile ilgili olarak tahakkuk aşamasında gerekli özenin gösterileceği ve 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi hesabının kullanılacağı ifade edilmiştir. Ancak bulguda da belirtildiği üzere; 2015 yılında su hizmetleri dolayısıyla hesaplanan katma değer vergisi tutarı olan 654.838,66 TL'nin 600- Gelirler hesabı ile muhasebe kayıtlarına alınması sebebiyle kurumun mizanında 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı 654.838,66 TL tutarında eksik yer almaktadır. Ayrıca, 2015 yılı ve önceki dönemlerde 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının kullanılmaması sebebiyle 190- Devreden Katma Değer Vergisi hesabı kurumun bilançosunda 4.294.951,92 TL tutarında fazla yer almaktadır.

BULGU 3: Akaryakıt İhalesi Kapsamında Temin Edilen ve Belediye Deposunda Muhafazası Yapılan Akaryakıt İlişkin Bedellerin 150 - İlk Madde ve Malzeme Hesabına Kaydedilmeden Doğrudan Giderleştirilmesi

Akaryakıt ihalesi kapsamında satın alınan ve belediye deposunda muhafazası yapılan motorine ilişkin bedellerin 150- İlk Madde ve Malzeme hesabına kaydedilmeden doğrudan giderleştirildiği ve söz konusu olaya ilişkin taşınır işlem fişlerinin düzenlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 150- İlk Madde ve Malzeme hesabının niteliğini açıklayan 104'üncü maddesinde kurum faaliyetlerinde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen tüketim malzemelerinin bu hesapta izleneceği hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmeliğin 'Hesabın İşleyişi' başlıklı 105'inci maddesine göre; satın alınan veya üretilen ilk madde ve malzemelerin bir taraftan maliyet bedelleri ile bu hesaba borç, 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan

830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmesi, tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemelerin ise bu hesaba alacak, 630- Giderler hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin 'Belge ve Cetveller' başlıklı 10'uncu maddesinde ilgili mevzuatı çerçevesinde kabul edilerek teslim alınan taşınırların girişleri ile taşınırların çıkış ve ambarlar arasında devir işlemlerinde Taşınır İşlem Fişi düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu maddede makine, cihaz, taşıt ve iş makineleri ile demirbaşların servislerince yapılan bakım ve onarımlarında kullanılan yedek parçalar ile doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıt, likit gaz (LPG) ve yağlar için Taşınır İşlem Fişi düzenlenmeyeceği belirtilmiştir. Madde hükmünden de anlaşılacağı üzere, doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıtlar için taşınır işlem fişi düzenlenmemesi gerekir. Ancak, Kurumun deposuna alınan ve burada muhafaza edilen akaryakıtlara ilişkin hem giriş hem de çıkış işlemlerinde Taşınır İşlem Fişi düzenlenmesi gerekmektedir.

Kars Belediyesi yevmiye defterinin ve akaryakıt ihalesinin incelenmesi neticesinde, kurumun deposunda muhafazası yapılan motorine ilişkin 772.801,83 TL tutarındaki bedelin, ayrıntısı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydı yapılmadan doğrudan giderleştirildiği görülmüştür. Ayrıca söz konusu işlem dolayısıyla taşınır kayıtlarının da yapılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4: Kurum Deposuna Alınan Akaryakıt

Hakediş No	Depoya Alınan Motorin Miktarı (Litre)	Depoya Alınan Motorin Bedeli (TL)
1	23.801	75.281,55
2	33.812	105.678,28
3	29.898	91.045,04
4	46.205	140.632,40
5	34.015,01	105.211,70
6	48.676,83	146.273,40
7	36.805,02	108.679,46
Toplam	253.213	772.801,83

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemizce akaryakıt ihalesi kapsamında satın alınan ve belediye deposunda muhafazası yapılan motorine ilişkin bedellerin 150 İlk Madde ve Malzeme hesabına kaydedilmeden giderleştirilmiş olup 2016 yılında satın alınan ve

belediye deposunda muhafaza edilen akaryakıtlara ilişkin Taşınır Mal Yönetmeliğine göre hem giriş hem de çıkış işlemlerinde Taşınır İşlem Fişi düzenlenmiştir. Örnek;24.06.2016 tarih ve 2241 yevmiyeli Ödeme Emri Belgesi ile birlikte düzenlenen Taşınır İşlem Fişi ekte sunulmuştur.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve 2016 yılından itibaren depoda muhafaza edilen akaryakıtlara ilişkin gerek Taşınır Mal Yönetmeliği gerekse de Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerince işlem tesis edildiği bir örnekle ifade edilmiştir. Ancak söz konusu işlemin 2015 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır. Bulguda da belirtildiği üzere; kurumun deposunda muhafazası yapılan motorine ilişkin 772.801,83 TL tutarındaki bedelin 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydının yapılmaması dolayısıyla söz konusu hesap kurumun 2015 yılı mizanında bahsi geçen tutar kadar eksik yer almaktadır.

BULGU 4: Hissedar Olunan Şirkete İlişkin Sermaye Payının 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında Yer Almaması

Kars Belediyesi iştiraki olan Kar – Sar – Tur A.Ş.’ye ilişkin sermaye payının 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin; 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabının niteliğini açıklayan 159’uncu maddesinde bu hesabın, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı, 160’ıncı maddesinde mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştiraklerin rayiç değerleri ile bu hesaba kaydedileceği, sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu şirkette olan iştirak payı önceki yıllarda ve 2015 yılı boyunca 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmemiştir. Bunun üzerine tarafımızca Kar – Sar – Tur A.Ş. bilançosu ve ayrıntılı mizanı istenmiştir. Kar – Sar – Tur A.Ş. mizanında Kars Belediyesi ortaklığının 500- Sermaye hesabının alt kodunda yer aldığı

ve ortaklık tutarının 33.750,00 TL olduğu görülmüştür. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 159 ve 160'ıncı maddeleri uyarınca söz konusu şirkette olan ortaklığın 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabında izlenmesi gerekirdi. Bu uygulamalar neticesinde söz konusu hesabın kurumun bilançosunda 33.750,00 TL tutarında eksik yer aldığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediye iştiraki olan Kar-Sar-Tur Anonim Şirketi ile belediye ortaklık payı olan 33.750,00 TL Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 159 ve 160. Maddeleri uyarınca söz konusu şirketle olan ortaklığın 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabında 23.02.2016 tarih ve 1002 yevmiyeli 241.01.02 Ödeme Emri Belgesi ile şirketin alt hesabına kaydedilerek ilgili Ödeme Emri Belgesi ekte sunulmuştur.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve 2016 yılında söz konusu şirkete ilişkin sermaye payının muhasebe kayıtlarına alındığı ifade edilmiştir. Ancak söz konusu işlemin 2015 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır. Bulguda da belirtildiği üzere; hissedar olunan şirkete ilişkin sermaye payının 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında yer almaması neticesinde bahsi geçen hesap kurumun 2015 yılı bilançosunda 33.750,00 TL tutarında eksik yer almaktadır.

Öneri:

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 43'üncü maddesinin 3'üncü fıkrası uyarınca bütçeden nakden veya mahsuben yapılan harcamalar dışındaki işlemler muhasebe işlem fişi ile kayıtlara alınmalıdır. Ayrıca söz konusu Yönetmeliğe göre hesaplarda kayıtlı olmayan varlıklardan kaydi envanteri yapılanlar 500- Net Değer hesabına alacak, ilgili varlık hesabına borç yazılmak suretiyle kayıtlara alınırlar. Hissedar olunan şirkete ilişkin sermaye payının kayıtlara alınmasında öneride bahsi geçen mevzuat hükümlerinin dikkate alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 5: İller Bankası Ortaklık Payının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

İller Bankasınca 2015 yılında kesilen ortaklık paylarının 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 'Ortaklık ve sermaye

yapısı' başlıklı 4'üncü maddesinde;

"(1) Bankanın ortakları il özel idareleri ve belediyelerdir.

(2) Bankanın sermayesi 9.000.000.000 (dokuz milyar) Türk Lirasıdır. Bu sermaye Bakanlar Kurulu kararı ile beş katına kadar artırılabilir.

(3) Sermaye tavanına ulaşincaya kadar Bankanın ödenmiş sermayesine aşağıdaki kaynaklar eklenir:

a) 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarlar.

..."

Hükmü yer almaktadır. Madde hükmünden de anlaşılacağı üzere; İller Bankası sermaye tavanına ulaşincaya kadar belediyelerden her ay belirli miktarda kesinti yaparak sermayesine eklemektedir. 2015 yılında İller Bankası tarafından banka sermayesine eklenmek üzere kesilen tutar, ayrıntısı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere,757.131,00 TL'dir.

Tablo 6: 2015 yılı İller Bankası Sermaye Kesintileri

Ocak	66.650,75	Temmuz	68.655,35
Şubat	58.364,12	Ağustos	57.333,34
Mart	66.143,19	Eylül	68.385,46
Nisan	65.633,85	Ekim	72.161,16
Mayıs	50.808,03	Kasım	56.007,53
Haziran	60.502,18	Aralık	66.486,61
		Toplam	757.131,00

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının niteliğinin açıklayan 156'ncı maddesinde bu hesabın kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Aynı Yönetmeliğin 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin işlemleri açıklayan 157'nci maddesinde;

"(1) Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler aşağıda

gösterilmiştir.

a) Mali kuruluşların gerek nominal sermaye ve gerekse aynı sermaye transferi şeklindeki iştirakler rayiç değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mali kuruluşlara nakdi veya aynı sermaye şeklindeki katılımların bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mali kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir. Sermaye iştiraklerinin değerlemesi sonucu ortaya çıkan artış ve azalışlar da ilgili mali kuruluşların kayıtlarına uygun olarak bu hesaba kaydedilir. Değerleme artış veya azalışlarının birbirine uygun şekilde hesaplara yansıtılmasında ilgili mali kuruluşların değerlendirme işlemi sonucu ortaya çıkan yeni değerler esas alınır. Mali kuruluşlarca yapılan yeniden değerlendirme işlemlerine ilişkin belgeler kuruma gönderilir. Muhasebe birimi sermaye hareketlerine ilişkin bu belgeleri esas alarak muhasebeleştirme işlemlerini yapar. Sermaye hareketlerine ilişkin belgelerin birer nüshası muhasebeleştirme belgesine eklenir.

..."

Denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri beraber değerlendirildiğinde, İller Bankası tarafından sermayesine eklenmek üzere bir kesinti yapıldığında, bu tutarın belediyenin İller Bankasındaki iştirak sermayesini artırması sebebiyle, 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının borcuna aynı tutarda kayıt yapılmalıdır. Ancak Kars Belediyesinin 2015 yılında söz konusu iştirak sermayesi tutarları için herhangi bir kayıt yapmadığı görülmüştür. Bu sebeple, kurumun 2015 yılı bilançosunda 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 757.131,00 TL tutarında eksik yer aldığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “İller Bankasıncı 2015 yılında kesilen ortaklık pay tutarı olan 757.131,00 TL 22.02.2016 tarih 959 yevmiyeli Muhasebe İşlem Fişi ile 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabına kaydı yapılarak ilgili Muhasebe İşlem Fişi ekte sunulmuştur.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve 2016 yılında İller Bankası ortaklık payının kayıtlara alındığı ifade edilmiştir. Ancak söz konusu işlemin 2015 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır. Bulguda da belirtildiği üzere; İller Bankası ortaklık payının muhasebe kayıtlarına yer almaması neticesinde kurumun 2015 yılı bilançosunda 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 757.131,00 TL tutarında

eksik yer almaktadır.

BULGU 6: Kars İli Çevre Hizmetleri Birliğine Ödenmeyen Geçmiş Yıllar Üyelik Aidatlarından Kaynaklı Borcun ve 2015 Yılında Serhat Kalkınma Ajansına Aktarılması Gereken Payın Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Kars Belediyesinin Kars İli Çevre Hizmetleri Birliğine geçmiş yıllardan kaynaklı üyelik aidatları borçlarının ve 2015 yılında Serhat Kalkınma Ajansına aktarması gereken payın muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 243'üncü maddesinde; 363-Kamu İdareleri Payları Hesabının bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin 244'üncü maddesinde ise; bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların bir taraftan 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği, bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarların ise 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Anılan Yönetmeliğin 500- Net Değer/Sermaye Hesabının işleyişini açıklayan 307'nci maddesinde daha önce kayıtlara alınmamış olan yabancı kaynak tutarlarının bu hesaba borç, ilgili yabancı kaynak hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Kars İli Çevre Hizmetleri Birliği tarafından 30.01.2015 tarihinde Kars Belediyesine yazılan yazıda 2009 yılından 2013 yılına kadar olan dönemi kapsayan ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 20'nci maddesinin son fıkrası uyarınca ödenmesi gerekli aidat borcunun 814.294,80 TL olduğu bildirilmiştir. Bu durumda Kars Belediyesi tarafından 500-Net Değer Hesabına 814.294,80 TL borç, 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına 814.294,80 TL alacak kaydı yapılarak söz konusu geçmiş yıllar aidatlarından kaynaklı borcun muhasebe kayıtlarında yer alması sağlanmalıydı.

Kars Belediyesi tarafından 28.07.2015 tarihinde Serhat Kalkınma Ajansına yazılan

yazıda 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanununun 19'uncu maddesinin (d) bendi uyarınca 2015 yılında ödenmesi gereken payın 231.560.57 TL olarak hesaplandığı bildirilmiştir. Bu durumda, 231.560.57 TL'nin; 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak yazılması suretiyle söz konusu payın muhasebe kayıtlarında yer alması sağlanmalıydı.

Kars İli Çevre Hizmetleri Birliğine ödenmeyen geçmiş yıllar üyelik aidatlarından kaynaklı borcun ve 2015 yılında Serhat Kalkınma Ajansına aktarılması gereken payın muhasebe kayıtlarında yer almaması neticesinde Kars Belediyesinin 2015 yılı mizanında 500-Net Değer Hesabının 814.294,80 TL fazla, 363- Kamu İdareleri Payları Hesabının 1.045.855,37 TL tutarında eksik yer aldığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyenin Çevre Hizmetler Birliğine 2015 yılında ödediği aidatlar tutarı 363 Kamu İdareler Payları hesabında izlenmediği Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 243. Maddesine göre 2016 yılında 04.01.2016 tarih 5 nolu yevmiye ile 363 Kamu İdareler Payları tahakkuk kaydı yapılmış örnek; 04.01.2016 tarih 5 nolu yevmiyeli Muhasebe İşlem Fişi. Belediyenin Serhat Kalkınma Ajansına aktarılması gereken payı belediyemiz tarafından 320 Emanetler hesabından devirli olarak gelen miktar düşüldükten sonra kalan pay tutarı olan 430.876.89,00 TL 18.02.2016 tarih ve 857 ve 858 yevmiyeli Muhasebe İşlem Fişi ile 363 Kamu İdareler Payları hesabında izlenmektedir. Örnek fişler ekte sunulmuştur.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve 2016 yılında ilgili mahalli idare birliğine olan borcun ve kalkınma ajansı payının muhasebe kayıtlarına alındığı ifade edilmiştir. Ancak söz konusu işlemlerin 2015 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır. Bulguda da belirtildiği üzere; Kars İli Çevre Hizmetleri Birliğine ödenmeyen geçmiş yıllar üyelik aidatlarından kaynaklı borcun ve 2015 yılında Serhat Kalkınma Ajansına aktarılması gereken payın muhasebe kayıtlarında yer almaması neticesinde Kars Belediyesinin 2015 yılı mizanında 500- Net Değer Hesabı 814.294,80 TL tutarında fazla, 363- Kamu İdareleri Payları Hesabı ise 1.045.855,37 TL tutarında eksik yer almaktadır.

BULGU 7: 6552 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılandırılan Faaliyet Alacaklarının 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar ile 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli

Alacaklar Hesaplarında İzlenmemesi

Kars Belediyesi 2015 yılı mizanının incelenmesi neticesinde, 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 88 ve 150'nci maddeleri uyarınca; 120-Gelirlerden Alacaklar veya 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yıl sonuna kadar tecil veya tehir edilenlerin 122- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabına, faaliyet dönemini aşan süreyle tecil veya tehir edilenlerin 222- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. Söz konusu Yönetmeliğin 151'inci maddesi uyarınca ise 222- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabına kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil veya tehir süresi bir yılın altına inenlerin ise bu hesaptan 122- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabına aktarılması gerekmektedir.

Kars Belediyesi tarafından 6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun hükümleri uyarınca bazı mükelleflerin borcu ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere 2014 yılında yapılandırılmıştır.

Tablo 3: Yapılandırılan Alacaklar

Mükellef Sayısı	Borcun Türü	2015 yılı taksit tutarı (TL)	2016 yılı taksit tutarı (TL)	2017 yılı taksit tutarı (TL)
2045	Su Borcu	487.866,23	157.687,93	46.824,75
849	Emlak Vergisi - Çevre Temizlik Vergisi	79.006,04	27.113,72	17.846,70
Toplam		566.872,27	184.801,65	64.671,45

Söz konusu yapılandırmadan kaynaklı 2015 yılı taksitleri için 122- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabında takip edilmesi gereken tutar 566.872,27 TL, 222- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabına kayıtlı olması gereken tutarlardan 2015 yılı sonunda tecil

veya tehir süresi bir yılın altına inenler için (2016 yılı taksitleri için)122- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabına aktarılması gereken tutar 184.801,65 TL, 2016 yılı sonrası dönemler için 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabında kayıtlı olması gereken tutar ise 64.671,45 TL'dir.

Yapılan incelemelerde, yeniden yapılandırılan alacaklardan kaynaklı toplam 816.345,37 TL'nin 120 - Gelirlerden Alacaklar Hesabında ve 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenmeye devam edildiği, 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının hiç kullanılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemiz tarafından 6552 sayılı İş Kanunu ile bazı Kanun ve Kanun Hükümleri Hakkında Kararnamelerde değişiklik yapılması ile bazı alacakların yeniden yapılandırılmasına dair kanun hükümleri uyarınca bazı mükelleflerin borçlarının yeniden yapılandırılması neticesinde yapılandırmalarla ilgili otomasyon programında 120 Gelirlerden Alacaklar hesabında ve 121 Gelirlerden Takipli Alacaklarda gösterilmiş olup programda gerekli düzenlemeler yapılarak tecirli ve tehirli hale gelmiş alacakların vade tarihine göre 122 veya 222 Gelirlerden Tecirli ve Tehirli Alacaklar hesabına kaydedilerek takibi yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve yeniden yapılandırılan alacaklara ilişkin gerekli muhasebe kayıtlarının yapılacağı ifade edilmiştir. Ancak bulguda da belirtildiği üzere; yeniden yapılandırılan alacaklardan kaynaklı toplam 816.345,37 TL'nin 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında takip edilmemesi neticesinde, söz konusu hesaplar kurumun 2015 yılı mizanında bahsi geçen tutar kadar eksik yer almaktadır.

BULGU 8: Belediyenin İştiraki Olan Şirketlere Yapılan Ödemelerde;

A- Belediye Meclisince Alınmış Sermaye Artırım Kararına İstinaden Yapılan Ödemelerin 241- Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında İzlenmemesi

Sermaye artırım kararı alınan kısma ait ödemelerde söz konusu şirketlere yapılan ödemelerin 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Kars Belediyesi Belediye Meclisi tarafından 01.04.2015 tarihinde; Karbiotek Enerji Tarım Hayvancılık İnş. İth. İhr. Ltd. Şirketi için 15.000.000,00 TL tutarında, Beltaş Teknik Hizmetler Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi için 1.000.000,00 TL tutarında sermaye artırım kararı alınmıştır. Söz konusu sermaye artırım kararlarına istinaden; 1567.01 no.lu ödeme emrinde 15.000.000,00 TL'nin 630- Giderler hesabına ve 830- Bütçe Giderleri hesabına borç, 320- Bütçe Emanetleri ve 835- Gider Yansıtma hesabına alacak, 1866 no.lu ödeme emrinde 1.000.000 TL'nin 630- Giderler hesabına ve 830- Bütçe Giderleri hesabına borç, 320- Bütçe Emanetleri ve 835- Gider Yansıtma hesabına alacak kaydedildiği görülmüştür.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, sermaye artırım kararları için 2015 yılında herhangi bir muhasebe kaydının yapılması mümkün değildir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde 2015 yılı itibariyle sermaye taahhütlerinin izlenmesi hususunda herhangi bir hesap bulunmamaktadır. Sermaye taahhütlerinin izlenmesi için 01.02.2016 tarihinde Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına 247- Sermaye Taahhütleri Hesabı eklenmiştir. Sermaye artırım kararlarında 2016 yılından itibaren 247- Sermaye Taahhütleri Hesabı kullanılabilir.

Belediye açısından mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermaye tutarları, söz konusu tutarların iştirak niteliğinde bir katılım olmalarından dolayı bir gider kalemi teşkil etmemektedir. Nitekim Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin yukarıda bahsi geçen 161'inci maddesinde, mal ve hizmet üreten kuruluşlara ödeneğine dayanılarak nakden verilen sermayenin bir taraftan 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabına borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir. Dolayısıyla Karbiotek Enerji Tarım Hayvancılık İnş. İth. İhr. Ltd. Şirketine 03.04.2015 tarihinden 31.12.2015 tarihine kadar yapılan toplam 7.846.428,78 TL tutarındaki, Beltaş Teknik Hizmetler Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketine 16.04.2015 tarihinden 31.12.2015 tarihine kadar yapılan toplam 379.644,00 TL tutarındaki ödemenin 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabında izlenmesi gerekirdi. Ancak yapılan incelemelerde söz konusu toplam 8.226.072, 78 TL tutarındaki ödemenin, 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabında izlenmediği görülmüştür. Sermaye artırım kararlarının muhasebeleştirilmesinden dolayı söz konusu ödemeler 320- Bütçe Emanetlerine borç, 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri hesabına alacak kaydı yapılması suretiyle gerçekleştirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine aykırı tüm bu işlemler sonucunda; kurum mali tablolarında 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabının 8.226.072,78 TL eksik, 630- Giderler hesabının 16.000.000,00 TL fazla, 830- Bütçe Giderleri hesabının ve 835- Gider Yansıtma hesabının 7.773.927,22 TL (sermaye taahhüdünden şirketlere yatırılan sermaye tutarlarının düşülmesi sonucu bulunan rakam, 16.000.000-8.226.072,28) fazla yer aldığı düşünülmektedir.

B- Belediyenin İştiraki Olan Şirketlere Belediye Meclisince Alınmış Sermaye Artırım Kararı Olmaksızın Para Aktarması ve Bu İşlemlerde Bütçe Hesaplarının Kullanılmaması

Kurumun iştiraki olan şirketlere yapılan bir kısım ödemede belediye meclisince sermaye artırım kararının alınmadığı ve ödemelerde bütçe hesaplarının kullanılmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanununun 18'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (i) bendinde sermaye artırım kararının belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir. Ancak, kurumun ortağı olduğu Karbiotek Enerji Tarım Hayvancılık İnş. İth. İhr. Ltd. Şirketine 09.01.2015 tarihinden 27.03.2015 tarihine kadar yapılan toplam 2.100.816,00 TL tutarındaki ödeme için, yine ortağı olduğu Beltaş Teknik Hizmetler Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketine 16.01.2015 tarihinden 27.02.2015 tarihine kadar yapılan toplam 20.000,00 TL tutarındaki ödeme için belediye meclisinden sermaye artırım kararı alınmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 161'inci maddesinde, mal ve hizmet üreten kuruluşlara ödeneğine dayanılarak nakden verilen sermayenin bir taraftan 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabına borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir. Söz konusu toplam 2.120.816,00 TL tutarındaki ödemenin 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabına kaydedildiği ancak 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmediği görülmüştür.

C- Belediyenin İhale Yapmaksızın Ortağı Olduğu Karbiotek Enerji Tarım Hayvancılık İnş. İth. İhr. Ltd. Şirketinin Personelini Çalıştırması

Kurumun hizmet alım ihalesi yapması gerekirken ihale yapmaksızın ortağı olduğu Karbiotek Enerji Tarım Hayvancılık İnş. İth. İhr. Ltd. Şirketinin personelini çalıştırdığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde;

“Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür

- a) (Değişik: 1/6/2007-5680/1 md.) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler”

Hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine aykırı olarak yapılması mümkün değildir. Ancak Kurumun ortağı olduğu şirket personeli olan yaklaşık 600 kişinin Kurum tarafından hizmet işlerinde çalıştırıldığı, söz konusu hizmet alım işleri için herhangi bir ihale düzenlenmediği görülmüştür. Söz konusu şirkete 2015 yılında 9.947.244,78 TL tutarında ödeme yapılmıştır, dolayısıyla 9.947.244,78 TL tutarında hizmet alımı ihalesiz olarak temin edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "A-Belediyemiz tarafından %100 hissesi belediyemize ait olan Karbiotek Enerji Tarım Hayvancılık İnş. İth. İhr. Ltd Şti'nin işçilerinin tamamının Belediye hizmetlerinde çalıştırılması, şirkete ait olan tesislerin, iş makinelerinin Belediye tarafından herhangi bir bedel ödenmeden kullanılması nedeniyle şirket işçilerinin mağdur olmamaları, işçi maaşlarının ödenmesi için 2015 yılında Belediye Meclisinin 01.04.2015 tarih ve 75 sayılı kararına istinaden sermaye payı olarak 9.947.244,78 TL ödeme yapılmıştır. Sermaye artırımına ait Meclis kararı ekte sunulmuştur. Belediye tarafından hizmet alım işi için ihale işlemleri başlatılmıştır.

B-Belediyenin iştiraki olan şirketlere Belediye Meclisince alınmış sermaye artırımını kararı olmadan Karbiotek Enerji Tarım Hayvancılık İnş. İth. İhr. Ltd Şirketi'nin 09.01.2015 tarihinden 27.03.2015 tarihine kadar yapılan toplam 2.100.816,00 TL 14.04.2016 tarih 2086 yevmiyeli Muhasebe İşlem Fişi ile şirket emanet hesabından mahsup edilmiştir. Mahsup edildiğine dair belge fotokopileri ekte sunulmuştur.

Beltaş Teknik Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketine 16.01.2015 tarihinden 27.02.2015 tarihine kadar yapılan toplam 20.000,00 TL 14.04.2016 tarih 2085 yevmiyeli Muhasebe İşlem Fişi ile şirket emanet hesabından mahsup edilmiştir. Mahsup edildiğine dair belgelerin fotokopileri ekte sunulmuştur. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlar ödeneğine dayanılarak nakden verilen sermayenin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye hesabına kaydedildiği 830 Bütçe Giderleri hesabı ile 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmediği; bundan böyle Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 161. Maddesinde Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlar Ödeneğine dayanılarak nakden verilen sermayenin bir taraftan 241 Mal ve Hizmet Üreten kuruluşlara yatırılan Sermayeler hesabına borç 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri veya ilgili diğer hesaplara alacak diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri hesabına borç 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilerek işlem yapılacaktır.

C- Belediye açısından mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermaye tutarları gider kalemi gibi düşünülerek 630 Giderler hesabında kaydı izlenmiş olup 2016 yılında meşkur mevzuat hükümleri gereğince Belediyelerin iştiraki oldukları şirketlere gönderilen bedeller Belediyelerin gerçek anlamda bir gideri olmayıp iştirak niteliğinde bir katılım olmasından dolayı bu bedeller 2016 yılından itibaren 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye hesabında izlenmiş olup ilgili yansıma hesapları kullanılmıştır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında ihalesiz olarak personel temin edildiği kabul edilmektedir ve ihale işlemlerinin başlatıldığı bildirilmektedir Kurumun ortağı olduğu şirketle ilişkilerini hukuki bir zemine oturtması, tüm işlemlerini mevzuat hükümlerine göre yapması gerekmektedir. 2016 yılı denetimlerinde personel temini hizmet alımı için ihale düzenlenip düzenlenmediği izlenmelidir. Ayrıca bulgumuzun (b) ve (c) şıklarından kaynaklı olarak kurumun 2015 yılı mizanında 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabı 8.226.072,78 TL tutarında eksik, 630- Giderler hesabı 16.000.000,00 TL tutarında fazla, 830- Bütçe Giderleri hesabı ve 835- Gider Yansıtma hesabı 7.773.927,22 TL (sermaye taahhüdünden şirketlere yatırılan sermaye tutarlarının düşülmesi sonucu bulunan rakam, 16.000.000-8.226.072,28) fazla yer almaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kars Belediyesi 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı 102- Banka, 190- Devreden Katma Değer Vergisi, 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi, 150- İlk Madde ve Malzeme, 120- Gelirlerden Alacaklar, 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı, 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler, 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler, 363- Kamu İdareleri Payları, 500- Net Değer, 630- Giderler hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Belediyeye Ait Taşınmazları Kullanarak Elektronik Haberleşme Hizmeti Sunan Firmalardan Geçiş Hakkı Ücreti Alınmaması

Kars Belediyesi belediye ve mücavir alanı içinde kalan ve belediyenin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda bulunan taşınmazları kullanarak elektronik haberleşme hizmeti sunan firmalardan alınması gerekli geçiş hakkı ücretlerinin tahsil edilmediği görülmüştür.

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına, bu hakka ilişkin uygulanacak ücret tarifesine 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'te yer verilmiştir. Söz konusu Yönetmelik uyarınca Kars Belediyesi, belediye sınırları içinde yer alan elektronik haberleşme altyapısı üzerinden, geçiş hakkı sağlayıcısı sıfatıyla, elektronik haberleşme hizmeti sunan işletmelerden, anlaşma yapmak suretiyle ve yönetmelikte belirlenen ücret sınırını dikkate almak suretiyle geçiş hakkı ücreti almak durumundadır.

Yapılan incelemede elektronik haberleşme altyapısı üzerinden alınması gerekli olan geçiş hakkı ücreti alınması yönünde herhangi bir çalışma yapılmadığı ve 2015 yılında bu hususa ilişkin herhangi bir gelir elde edilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyenin tasarrufunda ve sorumluluğunda bulunan Taşınmazları kullanarak Elektronik Haberleşme hizmeti sunan firmalardan geçiş hakkı ücretlerinin alınması konusunda Emlak İstimlak Müdürlüğünce Belediye Meclisince ücret tarifesi belirlenmesi için gerekli çalışmalar yapılarak geçiş hakkı ücreti alınmasına yönelik protokoller yapılarak ayrıca Sayıştay Başkanlığına bilgi verilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 2: Beyanname Vermeyen İşyerleri İçin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi

İşyerlerinden alınması gereken Çevre ve Temizlik Vergilerinin işyerleri beyanname

verdiğinde alındığı, beyanname vermeyen işyerleri için Çevre Temizlik Vergisi tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun “4. Çevre temizlik vergisi” başlıklı Mükerrer 44’üncü maddesinin 2’nci fıkrasında belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu Maddenin 8’inci fıkrasında aynen;

“İş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi, belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılır. Tahakkuk eden vergi, bir defaya mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edilir. İş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu vergi, her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödenir.” hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere işyerlerine ait Çevre Temizlik Vergisi her yıl ocak ayında işyerlerinin derece ve grubuna göre otomatik olarak tahakkuk ettirilecektir. Ancak Kurum tarafından böyle bir tahakkuk işleminin yapılmadığı söz konusu mükellefler beyan verdiğinde veya başka bir nedenle işyerleri ile ilgili işlem yapmak istediklerinde verginin tahakkuk ettirildiği anlaşılmıştır. Zabıta Müdürlüğünden alınan verilere göre Kars Belediye sınırları içerisinde mevcut işyeri sayısı 2258’dir. Ancak Bilgi İşlem Müdürlüğünden alınan verilere göre Çevre Temizlik Vergisi işyeri mükellef sayısı ise 2015 yılı için 1716’dır. Dolayısıyla 542 adet işyerine ait Çevre Temizlik Vergisinin tahakkuk ettirilmediği anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Belediye sınırları içerisinde bulunan işyerlerinden Çevre Temizlik beyanname bulunmayan işyerleri için yapılan çalışmalar neticesinde 1026 adet işyeri için Çevre Temizlik Vergisi beyanname tanzim edilerek beyannameleri yapılmış ekteki Emlak ve İstimlak Müdürlüğünün 05.05.2016 tarih ve 266 sayılı yazı ekindeki listeden de anlaşılacağı üzere toplam 2742 adet işyerine Çevre Temizlik Vergisi tahakkuku yapılarak toplam tahakkuk tutarı olan 267.777,07 TL’den 137.659,14 TL Çevre Temizlik Vergisi tahsil edilmiş, bakiye kalan 130.117,93 TL’nin tahsilatı için hukuki işlemler başlatılmıştır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmalar yapıldığını ve beyanname vermeyen işyerleri de dâhil olmak üzere toplam 2742 adet işyeri için çevre temizlik vergisinin tahakkuk ettirildiğini belirtmiştir. Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu husus izlenecektir.

BULGU 3: Otopark Bedeline İlişkin Gelirin Vadeli Banka Hesabında Takip Edilmemesi

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37'nci ve 44'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Otopark Yönetmeliği gereği tahsil edilen otopark bedelleri için kamu bankalarından herhangi birinde açılmış vadeli hesabın olmadığı görülmüştür.

Otopark Yönetmeliğinin 10'uncu ve 11'inci maddelerinde; otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılacağı, bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranının uygulanacağı ve otopark bedellerinin belediye sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak otoparklar için kullanılması gerektiği belirtilerek, bu meblağın otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak; Kars Belediyesince 2015 yılında tahsil edilen 104.890,19 TL tutarındaki otopark bedelinin Belediyenin Halk Bankasındaki 0700000-04 no.lu vadesiz hesabına yatırıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "2016 yılından itibaren Otopark bedeline ilişkin gelirin Otopark Yönetmeliğinin 10 ve 11. maddelerine göre kamu bankalarından herhangi birinde açılacak Otopark hesabına yatırılacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılacağı belirtilmiştir. Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 4: Uzun Vadeli Kıdem Tazminatları İçin Karşılık Ayrılmaması

Uzun vadeli kıdem tazminatları için karşılık ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 248'inci maddesinde 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi

içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, 249'uncu maddesinde ödenen tazminatların bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 290'ıncı maddesinde 472 - Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, 291'inci maddesinde hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının bu hesaba alacak, 630- Giderler Hesabına borç kaydedileceği ve vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıklarının bu hesaba borç, 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde söz konusu hesapların nasıl kullanılması gerektiğini sırasına göre aşağıdaki şekilde ifade edebiliriz;

1) Uzun vadeli karşılık ayırma işlemi yapılarak hesaplanan tutar 472 - Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 630 - Giderler hesabına borç kaydedilmeli,

2) Vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıkları 472 - Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç, 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedilmeli,

3) Yılı içinde ödenen tazminatlar 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmelidir.

Kars Belediyesi yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde; uzun vadeli kıdem tazminatları için karşılık ayrılmadığı, dolayısıyla vadesi bir yılın altına inen karşılıklar için 472 - Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç, 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydetme işleminin yapılmadığı, kıdem tazminatı ödemelerinde 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının hem borç hem de alacak çalıştırıldığı görülmüştür. Söz konusu uygulamaların Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin yukarıda yer alan hükümlerine aykırılık teşkil ettiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “2015 yılı içerisinde 372 Kıdem Tazminatları Karşılığı hesabı ile 472 Kıdem Tazminatları Karşılığı hesabı kullanılmaya başlanmış 2015 yılı içerisinde emekli olan işçiye 07.05.2015 tarih ve 2227 yevmiyeli Ödeme Emri Belgesi ile aynı

yıl içerisinde ödemesi yapıldığı için 372 Kıdem Tazminatları karşılığı hesabı kullanılmıştır.

Bundan böyle vadesi 1 yılın altına inen Kıdem Tazminatları Karşılıkları için 472 Kıdem Tazminatları Karşılıkları hesabına borç 372 Kıdem Tazminatları Karşılıkları hesabına alacak kaydedilerek işlem yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve uzun vadeli kıdem tazminatları için 472 - Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir. Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 5: Yevmiye Sisteminin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği Hükümlerine Aykırı Olması

Yevmiye defterinde bazı yevmiye numaralarının atlandığı, bazı yevmiye numaralarının ise alt koda sahip olduğu görülmüştür

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 'Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları' başlıklı 43'üncü maddesinde

"(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.

...

(3) Bütçeden nakden veya mahsuben yapılan harcamalar “Ödeme Emri Belgesi” (Örnek-32), diğer işlemler ise “Muhasebe İşlem Fişi” (Örnek-33) ile muhasebeleştirilir.

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır.

(5) Mali yılın başında bir önceki hesap döneminden devreden hesaplar için açılış bilançosu düzenlenir. Açılış bilançosuna dayanılarak, açılış yevmiyesinin kayıtlarını sağlamak üzere bilançodaki tutarlar düzenlenecek (1) yevmiye numaralı “muhasebe işlem fişiyle” ilgili hesaplara borç ve alacak kaydedilir. Açılış kaydına ilişkin muhasebe işlem fişine, açılış bilançosunun bir nüshası eklenir. Açılış kaydına esas tutarlar, ilgili hesap için açılacak büyük

defter ve yardımcı defterlere aktarıldıktan sonra işlemlerin kaydına başlanır."

Hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, Ödeme Emri Belgesine veya Muhasebe İşlem Fişine bağlanan her bir işlem için tek bir yevmiye numarası verilmesi gerekmektedir. Ancak; yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde bazı yevmiye numaralarının atlandığı görülmüştür. Ayrıca, bazı yevmiye numaralarının alt koda sahip olduğu görülmüştür. Örneğin; 02.01.2015 tarih ve 2 no.lu yevmiye kaydı 2,00 - 2,01 - 2,02 - 2,03 - 2,04 şeklinde beş alt kod ile beş farklı konuda işlem için kullanılmıştır.

Mezkûr mevzuat hükümlerine rağmen bazı yevmiye maddelerinin boş olduğu, bazılarının ise alt koda sahip olduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizce bütçeden nakden veya mahsuben yapılan harcamalar 'Ödeme Emri Belgesi', diğer işlemler ise 'Muhasebe İşlem Fişi' ile muhasebeleştirilir. Fakat ilgili otomasyon sisteminde kayıtlar kesinleştirileceği zaman herhangi bir elektrik kesintisi esnasında otomatik olarak yevmiye numarasında atlamalar olurken, aynı anda iki kişi işlemleri kesinleştirdiği an örneğin '202' 202.01-202.02 şeklinde kesinleşiyor.

Bundan böyle Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin yevmiye sistemi muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları başlıklı 43. Maddesindeki işlemlere dikkat edilerek bu tür hataların olmaması için titizlikle çalışılacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve yevmiye sistemine ilişkin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine dikkat edileceği belirtilmiştir. Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 6: Haberleşme Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Bir Kısımının Yapılmaması

Haberleşme Vergisi tahakkuk kayıtlarının bir kısmının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 33'üncü maddesinde bir ay içinde tahsil edilen telefon, teleks, faksimili ve data ücretlerine isabet eden Haberleşme Vergisinin, ilgili belediyeye tahsilatı takip eden ayın sonuna kadar bir beyanname ile bildirileceği ve aynı süre

İNİNDE TEDİYE EDİLECEĞİ BELİRTİLMİŞTİR.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “12 Faaliyet alacakları” başlıklı 81’inci maddesinde aynen:

“Bu hesap grubu, gelir olarak tahakkuk ettirilen ve bir yıl İNİNDE tahsili öngörölen faaliyet alacaklarının izlenmesi İÇİN kullanılır.” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu Yönetmeliğin 120- Gelirlerden Alacaklar Hesabının niteliğini açıklayan 82’nci maddesinde bu hesabın, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakları ile duran varlıklar ana hesap grubu İÇERİSİNDEKİ gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ve bunlardan yapılan tahsilât ve terkinlerin izlenmesi İÇİN kullanılacağı ifade edilmiştir. Aynı Yönetmeliğin 120- Gelirlerden Alacaklar Hesabına İlişkin işlemleri düzenleyen 83’üncü maddesinde ise ilgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkuklarının, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyile ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere Haberleşme Vergisi tahakkuku tahsiline bağlı olmayan bir gelir türü olup mükelleflerce beyanname verildiğinde gelir tahakkuku yapılması gerekmektedir. Kars Belediyesi muhasebe kayıtları incelendiğinde 2015 yılı İÇİNDE 6.033,86 TL Haberleşme Vergisi tahakkuku yapıldığı görölmüŐtür. Belediyeden haberleşme vergisi beyannameleri istenmiş ancak belediyeye söz konusu beyannamelerin verilmediği anlaşılmıştır. Bunun üzerine 2016 yılı Şubat ayında, 2015 yılı İÇİN düzenlenen haberleşme vergisi beyannameleri belediye tarafından ilgili idareden istendiğinde aşağıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere 40.615,80 TL tutarında beyannamenin hazırlandığı anlaşılmıştır. Belediye ile ilgili idare arasında yapılan yazışmaların incelenmesi neticesinde, haberleşme vergisi tutarlarının belediyeye ait telefon ve internet hatlarının borçlarına mahsup edileceği anlaşılmıştır. Ancak, söz konusu mahsuplaşmaya İlişkin muhasebe birimine herhangi bir bildirimde bulunulmadığı İÇİN 34.581,96 TL tutarında haberleşme vergisinin tahakkuk kaydının yapılmadığı görölmüŐtür. Ayrıca, Belediye tarafından haberleşme vergisi beyannamelerinin takibinin de yapılması gerekmektedir. Haberleşme vergisi tahakkuku tahsiline bağlı olmayan bir vergi olmasından dolayı beyannameler üzerine tahakkuk kaydı yapılmalı, verginin tahsilâtı ya da mahsup işleminde de söz konusu tutarların tahakkuk kayıtlarından düşölmesi gerekmektedir.

Tablo 5: 2015 Yılı Haberleşme Vergisi Beyannameleri

Beyanname Ayı	Haberleşme Vergisi Tutarı
Ocak	4.312,94
Şubat	2.778,28
Mart	3.037,66
Nisan	3.078,95
Mayıs	3.129,72
Haziran	2.769,11
Temmuz	3.771,47
Ağustos	3.868,38
Eylül	2.874,63
Ekim	3.079,77
Kasım	4.008,21
Aralık	3.906,68
TOPLAM	40.615,80

Kamu idaresi cevabında; “Haberleşme Vergisi tahakkuk kayıtları 2016 yılından itibaren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 12. faaliyet alacakları başlıklı 81. Maddesi bu yönetmeliğin 120 Gelirlerden Alacaklar hesabının niteliğini açıklayan 82. ve 83. Maddesine göre tahakkuk kayıtları yapılmıştır. Örnek;18.01.2016 tarih 241 ve 242, 29.02.2016 tarih 1157, 09.03.2016 tarih 1347, 28.04.2016 tarih 2355 yevmiyeli Muhasebe İşlem Fişleri.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve 2016 yılından itibaren haberleşme vergisi beyannameleri için tahakkuk kayıtlarının yapıldığı örnek muhasebe işlem fişleriyle ifade edilmiştir. Ancak söz konusu işlemlerin 2015 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır. Bulguda da belirtildiği üzere; haberleşme vergisi tahakkuk kayıtlarının bir kısmının yapılmaması neticesinde 120- Gelirlerden Alacaklar hesabı kurumun mizanında 34.581,96 TL tutarında eksik yer almaktadır.

BULGU 7: Kurum Tarafından Doğalgaz Aboneliği İçin Ödenen Güvence Bedelinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

Kars Belediyesi tarafından doğalgaz aboneliği için ödenen güvence bedelinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının niteliğinin açıklayan 91'inci maddesinde bu hesabın, kurumca bir işin yapılmasının

üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Güvence Bedeli" başlıklı 39'uncu maddesine göre dağıtım şirketi, alacaklarını garanti altına alabilmek amacıyla, mekanik sayaç kullanan abonelerden abonelik sözleşmesinin imzalanması sırasında bir defaya mahsus olmak üzere güvence bedeli alabilir. Güvence bedeli, dağıtım şirketlerinin alacaklarını tahsil edememesi durumunda mahsuben tahsil edebileceği bir tutardır. Aboneliğin sona ermesi durumunda iade edilmektedir.

Kars Belediyesi tarafından 13.01.2015 tarihinde KarGaz Doğalgaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye TL güvence bedeli olarak 1.000,00 TL ödenmiştir. Bu bedelin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekirken 630- Giderler hesabına kaydedildiği görülmüştür. Söz konusu işlem dolayısıyla kurumun ileride doğması muhtemel alacaklarının takibinin zorlaşabileceği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kurum tarafından abonelik için ödenen güvence bedelinin 2016 yılından itibaren 126 Verilen Depozito ve Teminatlar hesabında izlenmeye başlanılmıştır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve 2016 yılından itibaren ödenen güvence bedelinin 126- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmeye başlandığı belirtilmiştir. Ancak 2016 yılında yapılan işlemlerin 2015 yılı mali tablolarına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır. Bulguda da belirtildiği üzere; Kurum tarafından doğalgaz aboneliği için ödenen güvence bedelinin 126- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmemesi neticesinde söz konusu hesap kurumun 2015 yılı bilançosunda 1.000,00 TL tutarında eksik yer almaktadır.

BULGU 8: Su Abonelerinden Alınan Teminat Bedellerinin Bir Kısımının 330- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

Kars Belediyesince su abonelerinden abonelik sözleşmeleri dolayısıyla 2015 yılında alınan teminat bedellerinin bir kısmının 330- Alınan Depozito ve Teminatlar hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 330- Alınan Depozito ve Teminatlar hesabının niteliğinin açıklayan 224'üncü maddesinde bu hesabın mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir. Söz konusu Yönetmeliğin 'Hesabın işleyişi' başlıklı 226'ncı maddesinde depozito ve teminat olarak tahsil edilen tutarların 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç, bu hesaba alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

İşletme ve İştirakler Müdürlüğünden alınan verilere göre 2015 yılında su aboneliği sözleşmeleri dolayısıyla tahsil edilen teminat bedeli 78.540,00 TL'dir. Ancak söz konusu tutarın 11.230,00 TL'sinin 330- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında kayıtlı olduğu, 67.310,00 TL tutarındaki farkın, abonelerin su faturalarını ödemeleri dolayısıyla elde edilen tutarlarla birlikte bütçeye gelir kaydedildiği anlaşılmıştır.

Abonelik sözleşmeleri dolayısıyla alınan teminat bedelleri belediye açısından emanet yabancı kaynak kalemi teşkil etmektedir. Dolayısıyla söz konusu teminat bedellerinin tahsil edildiklerinde bütçeye gelir kaydedilmemesi gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin yukarıda anılan hükümlerine aykırı bu işlemler neticesinde kurumun mizanında 330- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının 67.310,00 TL eksik, 800- Bütçe Gelirleri Hesabının ise aynı tutarda fazla yer aldığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemizce su abonelerinden abonelik sözleşmeleri dolayısıyla 2015 yılında alınan teminat bedellerinin bir kısmı Muhasebe Otomasyon Programının yetersiz olması nedeniyle 330 Alınan Depozito ve Teminat hesabı yerine 120.03.01.02.58 Su Giderleri hesabında izlenmiştir. 2016 yılından itibaren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre 330 Alınan Depozito ve Teminatlar hesabının alacağına ilgili banka hesaplarının borcuna işlem yapılmış olup örnek; 04.01.2016 tarih 9 yevmiyeli Muhasebe İşlem Fişi ekte sunulmuştur.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş ve 2016 yılından itibaren su abonelerinden abonelik sözleşmeleri dolayısıyla alınan teminat bedellerinin 330- Alınan Depozito ve Teminatlar hesabında izlenmesine dikkat edildiği bir örnekle ifade edilmiştir. Ancak söz konusu işlemin 2015 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır. Bulguda da belirtildiği üzere; su abonelerinden abonelik sözleşmeleri

dolayısıyla alınan teminat bedellerinin 330- Alınan Depozito ve Teminatlar hesabında izlenmemesi neticesinde söz konusu hesap kurumun 2015 yılı bilançosunda 67.310,00 TL tutarında eksik yer almaktadır.

BULGU 9: Şehir Su Şebekesine Verilen Suyun Yüzde 77,97'sinin Su Abonelerinin Kullanımından Oluşmaması, 'Kayıp Ve Kaçak' Olarak Nitelendirilen Bu Miktarın Faturalandırılmayarak Su Geliri Olarak Tahakkuk Ettirilmemesi

Şehir su şebekesine 2015 yılında ortalama 13.370.169,00 metreküp su verildiği ancak 2015 yılında 2.945.137,00 metreküp suyun faturalandırılarak tahakkuk ettirildiği yani şebekeye verilen suyun yüzde 77,97'inin su abonelerinin kullanımından oluşmadığı, kayıp ve kaçak olarak nitelendirilen bu miktarın nereye gittiğinin veya kimin kullandığının bilinmediği, söz konusu kayıp ve kaçak suyun faturalandırılmaması sonucu kurumun büyük oranda gelir kaybına uğradığı görülmüştür.

Su ve Kanalizasyon İşleri Müdürlüğünden alınan verilere göre şehir şebekesine çeşitli kaynaklardan verilen toplam su miktarı –aşağıdaki tabloda detayları görüleceği üzere- 13.370.169,00 metreküptür.

Tablo 7: Şebekeye Verilen Su Miktarı

Su Getirilen Bölge	Gelen Su Miktarı M ³ / Gün (Yaklaşık)
Bayburt Barajı	22.032
Çerme Hattı	8,985,60
Borluk Hattı	1.552,20
Karacaören Kuyu	2160
Digoryolu Toki Kuyu	1036,80
Paşacayır Kuyu	864
Toplam (Günlük) (Yaklaşık)	36.630,60

Toplam (Yıllık) (Yaklaşık)	13.370.169
----------------------------	------------

Gelir Servisinden alınan bilgilere göre ise faturalandırılarak tahakkuk ettirilen su miktarı 2.945.137,00 metreküptür. Şebekeye verilen su miktarının ancak yüzde 22,03'ü faturalandırılabilmiştir. Şebekeye verilen suyun yüzde 77,97'si borulardaki sızıntılar vb. nedenlerle kaybolmakta veya abone olmayan kişilerce kaçak olarak kullanılmaktadır. Bu durum nedeniyle kurum büyük oranda gelir kaybına uğramaktadır. Ayrıca söz konusu suyu temin etmek ve arıtmak için bazı harcamalar da yapılmaktadır. Örneğin 2015 yılında söz konusu temin ve arıtma işleri için yapılan elektrik harcaması tutarı 1.653.871,50 TL'dir. Su şebekesine verilen suyun yüzde 77,97'sinin faturalandırılmaması göz önüne alındığında, söz konusu elektrik giderinin önemli bir kısmının kayıp ve kaçak olarak nitelendirilen kısım için yapıldığından da söz edilebilir. Özetle temin edilen suyun yaklaşık yüzde 78'e yakın oranda değerlendirilememesi ve kayıp kaçak olması nedeniyle hem gelir kaybı yaşanmakta hem de gereksiz masraf yapılmış olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Kars Merkez içme suyu şebeke sistemine günlük verilen su miktarı ve bu miktarın tahakkuk ettirilemeyen kısmı ile ilgili Su ve Kanalizasyon İşleri Müdürlüğünden alınan verilere göre yaklaşık olarak 36.613 m3(İçme suyu Arıtma Tesisi dâhil) olduğu bilinmektedir. Su kayıpları ile ilgili yaptığımız çalışmalar neticesinde vardığımız sonuçlar ise şu şekildedir:

Şehre verilen tazyikli suya boruların zaman zaman dayanamaması, inşaat çalışmaları ve benzeri kazı çalışmalarında sıklıkla karşılaşılan su patlaklarına Su ve Kanalizasyon İşleri Müdürlüğü ekiplerinin tecrübeli personellerinin yerinde ve zamanında müdahaleleri bilirse de gerek ana hatlardaki su sızıntıları gerek ise abone bağlantılarında meydana gelen patlaklardan dolayı yaklaşık olarak %15 ile %19 arası bir fiziksel su kaybı yaşandığı bilinmektedir.

Su ve Kanalizasyon İşleri Müdürlüğünden alınan bilgiler ve veriler değerlendirildiğinde yılda Kars (Merkez) e 13.370.169 m3 su verildiği ancak söz konusu arz edilen suyun 2.945.137 m3'ünün (%22,00) tahakkuk ettiği, buna bağlı olarak içme suyunun temin ve arıtma aşamasında arz edilen suyun yaklaşık %78'e yakını değerlendirilemediğinden dolayı hem gelir kaybı hem de gereksiz masraf yapıldığı Sayıştay raporundan anlaşılmaktadır.

Su kayıplarının önemli bir kısmını ise Belediyemize ait Hizmet Binalarında,

belediyeye bağlı İtfaiye Müdürlüğünün hizmetlerinde (Yangın söndürme-yol sulama), Park ve Bahçelerde (yerlerinin bakımı ve temizliği, mesire alanları-çocuk oyun alanları vb), ve de Temizlik İşleri Müdürlüğünün çalışmaları oluşturmaktadır. Yani Kars'ın yeni yeni yapılaştığı göz önüne alındığında yılın belli dönemlerinde cadde ve sokakların sıklıkla yıkanması toz, toprak ve çamurdan arındırılması noktasında su tüketiminin fazlaca olduğu gözlenmektedir.

Bunun yanı sıra ücretsiz su kullanan camiler, camilere bağlı Kur-an Kursları ve kesintisiz akan hayrat çeşmeleri de bu başlıkta ele alındığında en az %20 ile % 25 arası bir su kaybı söz konusudur.

Öte yandan 2015 yılının ikinci yarısında İşletme ve İştirakler Müdürlüğü bünyesinde kurduğumuz Su Kayıp ve Kaçak ekibi ile Belediyemizin Su ve Kanalizasyon İşleri Müdürlüğü'nün saha ekiplerinin koordineli ve özverili çalışmaları ile abone olmadan su tüketen yaklaşık 2000'e yakın mesken ve iş yerine abone yaptırılmış olup; geçtiğimiz yıllarda % 39'luk bu yüzdelerle yapılan çalışmalarla %34'lük bir rakama gerilediği gözlemlenmiştir. Ayrıca kış mevsiminde vatandaşların su donmasını önlemek adına sularını açık bırakmaları da Kars'ta hane sayısı ve abone sayısını dikkate aldığımızda ciddi bir yer tutmaktadır. Bu noktada gerek su patlaklarına gerekse abonelikten yararlanmayan vatandaşlara yönelik çalışmalarla yine ekiplerimizin gayreti ile daha da iyi sonuçlar alınacaktır ve bu bağlamda geriye kalan su kaybının yaklaşık %34'lük kısmının ise abonelere bağlı kayıp kaçaklar olduğu düşüncesindeyiz. Bu sebepten dolayı yıl içinde gerekli tüm tedbirler alınarak yaklaşık %34 olan kayıp kaçak oranının yapılacak olan çalışmalar ile düşürülmesi hedeflenmektedir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda da belirtildiği üzere kayıp kaçak oranının yüksek olması hem gelir kaybına hem de lüzumsuz masraf yapılmasına neden olmaktadır. Kayıp kaçak oranının makul seviyelere çekilebilmesi için gereken çalışmaların yapılması gerekmektedir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****KARS BELEDİYESİ**

31/10/2015 TARİHLİ BİLANÇO

AKTİF		2015 YILI
		TL
1	DÖNEN VARLIKLAR	39.206.044,99
10	Hazır Değerler	3.369.793,29
100	Kasa Hesabı	337,07
102	Banka Hesabı	3.369.456,22
12	Faaliyet Alacakları	14.768.487,81
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	10.774.750,54
121	Gelirlerden Takipli Alacaklı	3.858.374,97
14	Diğer Alacakları	61.683,27
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	61.683,27
15	Stoklar	0,00
150	İlk Madde ve Malzeme Hesabı	0,00
16	Ön Ödemeler	0,00
160	İş Avans ve Kredileri Hesabı	0,00
161	Personel Avansları Hesabı	0,00
165	Mahsup Dönemine Aktarılan A	0,00
19	Diğer Dönen Varlıklar	21.006.080,62
190	Devreden Katma Değer Vergisi	20.989.144,90
191	İndirilecek Katma Değer Ver	0,72
197	Sayım Noktaları Hesabı	16.935,00

PASİF		2015 YILI
		TL
3	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklı	122.087.201,60
32	Faaliyet Borçları	64.389.626,06
320	Bütçe Emanetleri Hesabı	64.389.626,06
322	Bütçeleştirilecek Borçlar H	0,00
33	Emanet Yabancı Kaynaklar	2.389.706,30
330	Alınan Depozito ve Teminatlı	1.222.758,53
333	Emanetler Hesabı	1.166.947,77
36	Ödenecek Diğer Yükümlülük	55.099.802,55
360	Ödenecek Vergi ve Fonlar He	13.092.811,49
361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Ke	39.574.818,82
362	Fonlar veya Diğer Kamu İdar	2.432.172,24
368	Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Ve	0,00
38	Gelecek Aylara Ait Gelirler	208.066,69
381	Gider Tahakkukları Hesabı	208.066,69
4	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklı	414.308,84
40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	414.308,84
400	Banka Kredileri Hesabı	414.308,84
5	Öz Kaynaklar	67.418.043,95
50	Net Değer	166.271.597,76

KARS BELEDİYESİ

01/01/2015 - 31/12/2015 TARİHLİ

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

HESAP KODU	Yardımcı Hesap				GİDERİN TÜRÜ	2015 YILI	HESAP KODU	Yardımcı Hesap				GELİRİN TÜRÜ	2015 YILI
	I	II	III	IV		TL		I	II	III	IV		TL
630	1	0	0	0	PERSONEL GİDERLERİ	12.885.630,40	600	1	0	0	0	VERGİ GELİRLERİ	9.123.988,24
630	2	0	0	0	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	1.802.154,91	600	3	0	0	0	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	19.136.860,44
630	3	0	0	0	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	19.873.400,48	600	4	0	0	0	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	10.500,00
630	5	0	0	0	CARI TRANSFERLER	15.110.087,81	600	5	0	0	0	DİĞER GELİRLER	37.227.880,63
630	6	0	0	0	SERMAYE GİDERLERİ	0,00							
630	7	0	0	0	SERMAYE TRANSFERLERİ	1.701.556,01							
630	12	0	0	0	GELİRLERİN RET VE İADESİNDEN KAYNAKLANAN GİDERLER	792.190,98							
630	13	0	0	0	AMORTİSMAN GİDERLERİ	93.696.031,51							
630	14	0	0	0	İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ	1.931.716,33							
					GİDERLER TOPLAMI	147.792.768,43						GELİRLER TOPLAMI	65.499.229,31
												FAALİYET SONUCU	-82.293.539,12

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

KARS BELEDİYESİ
2015 YILI
PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	41
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	41
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	42
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	42
5. GENEL DEĞERLENDİRME	43
6. DENETİM BULGULARI.....	45

1. ÖZET

Bu rapor, Kars Belediyesi'nin performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Kars Belediyesi'nin hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2015 yılı Performans Programı,
- 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Stratejik Planın yasal süresi içinde hazırlanıp kamuoyu ile paylaşıldığı; ancak ilgili mevzuat hükümlerine tüm yönleriyle uygun hazırlanmadığından ötürü, sunum kriterine kısmen uygun olduğu,

Performans Programının mevcut olduğu fakat yasal süresinde hazırlanmadığından zamanlılık kriterine uygun olmayıp, ilgili hükümleri ise bütün yönleriyle kapsamadığından, sunum kriterine kısmen uygun bulunduğu,

İdare Faaliyet Raporunun da mevcudiyet ve zamanlılık kriterine uygun; ancak şekil ve içerik olarak yasal gereklilikleri tüm yönleriyle karşılamadığından ötürü, sunum kriterine kısmen uygun olduğu,

Sonuçlarına varılmıştır.

Ayrıca İdarenin faaliyet sonuçları ölçümü yapmak için kayıt altında bir veri kayıt sistemi kurulmadığından ötürü, bu sistemin değerlendirmesi yapılamamıştır.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün

olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, Kars Belediyesi'nin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2015 yılı Performans Programı ve 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2015 yılı performans denetimi kapsamında Kars Belediyesi'nin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2015 yılı Performans Programı ve 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek, faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Performans denetimi 2015 yılında ilk kez gerçekleştirilmiştir.

2015 yılında Strateji Geliştirme Birimi henüz kurulmamıştır. Yerinde denetim sonucunda; Performans yönetimi sisteminin, Bilgi İşlem Müdürlüğünce yazılı, kayıtlı bir görevlendirme olmadan sözlü talimatla yerine getirildiği anlaşılmıştır.

Denetimimiz sonucunda Stratejik Planın;

- 1- Yasal düzenlemelere uygun hazırlanmayışı,
  - 2- Amaç ve hedef sayı çokluğunun, Planın sunum kriterini zedeleyişi,
  - 3- Eylem planı hazırlanmayışı,
  - 4- Bazı hedeflerin amaçlarla ilgili bulunmayışı,
  - 5- Bazı hedeflerin iyi tanımlanmamış olması,
- Performans Programının;

- 6- Mevzuatta öngörülen sürede hazırlanmayışı,
  - 7- Sunum kriterine kısmen uyulması,
  - 8- Bazı performans göstergelerinin iyi tanımlanmamış olması,
- Faaliyet Raporunun;

- 9- Birim Faaliyet Raporlarında yasal düzenlemelere tam uyulmaması,
  - 10- İdare Faaliyet Raporunda ilgili mevzuat hükümlerine tam uyulmayışı,
  - 11- Sapmaya yönelik bazı açıklamaların geçerli/ikna edici bulunmayışı,
- Veri Kayıt Sisteminin;

12- Faaliyet sonuçları hakkında raporlama yaparken, öncelikle stratejik plan ve performans programının uygulamasının sistematik olarak takip edilmesini, uygulama sonuçlarının amaç ve hedeflere kıyasla ölçülmesini ve belirli periyotlarla raporlanmasını sağlayan, önceden tanımlanmış bir izleme ve değerlendirme sistemi mevcut olmaması sonucunda, değerlendirilmesinin yapılamadığı,

Bulgularına ulaşılmıştır.

Strateji Geliştirme Müdürlüğünün kuruluş aşamasında olması önemli bir eksikliklerdir. Harcama birimlerindeki bilgi eksikliği, idare tarafından yazılı, görev tanımları yapılmış, kayıt altına alınmış görevlendirmeler yapılmamış olması da sistemdeki zafiyetlerdir.

Veri kayıt sistemi, bir performans hedefi, veya göstergesine yönelik tüm performans bilgisinin toplandığı, analiz edildiği ve üretildiği sürecin tamamıdır. Herhangi bir performans

hedefi veya göstergeye ilişkin gerçekleşmenin ölçülmesi ve raporlanabilmesi için bu ölçümün nasıl yapılacağı belirlenmiş olması gerekir. Bu sistem ,bilgilerin nasıl toplanacağı, analiz edileceği, raporlanacağı, kişilerin görev tanımlarının belirlendiği, yazılı kayıt altına alınmış bir süreç olacağı gibi, ilgili göstergeye yönelik gerçekleşme sonuçlarını gösteren detaylı bir bilişim programı da olabilir.

Kurumun ilk performans denetimi olması nedeniyle, Bilgi İşlem Müdürlüğünün çalışmaları olumlu olarak değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak; Kars Belediyesi performans yönetim sistemi başarılı bulunmamıştır. Sistemin sağlıklı olması için Strateji Geliştirme Müdürlüğünün kuruluşunun tamamlanması, veri kayıt sisteminin kurulup, performans sistemiyle ilgili kurum personeline yetkin kuruluşlarca uygulamalı eğitim verilmesi, yazılı olarak harcama birimleri bazında görev tanımlarının detaylandırıldığı görevlendirmelerin yapılması hususlarının gerekli olduğu düşünülmektedir.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: Stratejik Planın Yasal Düzenlemelere Uygun Hazırlanmaması

Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu'nda yer alması gereken unsurlardan bazılarının olmadığı belirlenmiştir.

Söz konusu Kılavuzda Stratejik Planda Yer Alması Gereken Temel Unsurlar;

. Durum analizi (özet),

. Katılımcılığın nasıl sağlandığına ilişkin açıklama,

. Misyon, vizyon, temel değerler,

. En az bir amaç,

. Her amacın altında en az bir hedef,

. Hedef ölçülebilir şekilde ifade edilememişse ölçüm kriter(ler)i,

.Stratejiler,

Olarak sayılmış olup, durum analizinde ise;

.Tarihi gelişim,

.Kuruluşun yasal yükümlülükleri ve mevzuat analizi,

.Kuruluşun faaliyet alanları ile ürün ve hizmetlerinin belirlenmesi,

. Paydaş analizi (kuruluşun hedef kitlesi ve kuruluş faaliyetlerinden, olumlu/olumsuz yönde etkilenenlerin, ilgili tarafların analizi),

. Kuruluş içi analiz (kuruluşun yapısının, insan kaynaklarının, mali kaynaklarının, kurumsal kültürünün, teknolojik düzeyinin vb. analizi),

.Çevre analizi (kuruluşun faaliyet gösterdiği ortamın ve dış koşulların analizi), bilgilerinin yer alması gerektiği belirtilmiştir.

Belediyenin 2015-2019 dönemi Stratejik Planının incelenmesi sonucunda ise; Stratejik Planın “Kars Belediyesi 2015-2016-2017-2018-2019 Stratejik Planı ve Performans Programı” başlığıyla yayımlandığı, durum analizinde tarihi gelişime değinilmediği, kurumun amaç ve hedeflerine nasıl ulaşılacağını gösteren kararlar bütünü olan stratejilere yer verilmediği, tüm amaç ve hedefleri içeren 4 nolu beş yıllık tahmini maliyet tablosunun eksik olarak, 5 nolu kaynak tablosunun da hiç düzenlenmediği saptanmıştır.

Adı geçen Kılavuzun 6. Maliyetlendirme başlıklı bölümünde aynen;

“ Maliyetlendirme sürecindeki temel amaç, geliştirilen politikaların ve bunların yansıtıldığı amaç ve hedeflerin gerektirdiği maliyetlerin ortaya konulması suretiyle politika tercihlerinin ve karar alma sürecinin rasyonelleştirilmesine katkıda bulunmaktır. Maliyetlendirme, kamu idarelerinin stratejik planları ile bütçeleri arasındaki bağlantıyı güçlendirmeyi ve harcamaların önceliklendirilmesi sürecine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Kuruluşun amaç ve hedeflerine yönelik stratejiler doğrultusunda gerçekleştirilecek faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacı bu aşamada belirlenir. Her bir faaliyet/proje belirli bir hedefe yönelik olmalıdır. Herhangi bir hedefle ilişkisi kurulamayan faaliyet/projelere yer verilmemelidir. Halihazırda yürütülen veya yürütülmesi planlanan faaliyetler/projeler mutlaka bir hedefle ilişkilendirilmelidir. Belirlenen faaliyet ve projelerin kuruluş stratejik planında yer alması zorunlu değildir.

Her bir hedefi gerçekleştirmeye dönük faaliyet/projelerin ortaya konulması sonrasında faaliyet/projelerin bütçe ile ilişkisinin kurulması gerekmektedir. Bu amaçla önce her bir hedef için gerekli faaliyet ve projelerin maliyet tahminleri yapılarak bir hedefin yaklaşık maliyetine ulaşılacaktır. Hedeflerin maliyet tahmini toplamından her bir amacın tahmini maliyetine, amaç maliyetleri toplamından ise stratejik planın o yılki tahmini maliyetine ulaşılacaktır. Beş yıllık toplam ise planın toplam tahmini maliyetini verecektir (Tablo 4).” Denilmiş ve söz konusu tablonun aşağıdaki örnekte olduğu gibi düzenleneği esası getirilmiştir.

“Tablo 4: Maliyet Tablosu”

	Planın 1. yılı	Planın 2. yılı	Planın 3. yılı	Planın 4. yılı	Planın 5. yılı
Hedef 1.1					
Amaç 1					

Hedef 1.2					
Amaç 2					
Hedef 2.1					
...					
TOPLAM					

Kurumun Stratejik Planında ise, her yıl için ayrı ayrı ve

STRATEJİK AMAÇLAR	2015 TUTAR	2015 %
1.Stratejik Amaç: İnsan kaynakları geliştirilecektir.	487.250,00	0,88
...		
23.Stratejik Amaç: Kars'ta yangın, sel ve afetlere yönelik alt yapı geliştirilecektir.	1.950.000,00	3,50
TOPLAM	55.652.491,00	

Şeklinde, stratejik hedeflere yer vermeden bir tablonun yer aldığı görülmüştür.

Ayrıca yine anılan Kılavuzda 4 Nolu Tablodan sonra,

“Kuruluş Tablo 4’te belirtilen toplam maliyetlerini elde edeceği kaynaklarla karşılaştırmak durumundadır. Bu karşılaştırmayı yapabilmek için yıllar itibariyle hangi kaynaklardan hangi gelirlerin elde edileceği tahmin edilmelidir. Bu amaçla Tablo 5’te gösterilen kaynak tablosundan yararlanılabilir. İlk üç yıl için bütçeden tahsis edilecek kaynaklar Orta Vadeli Mali Planda yer almaktadır. Bütçe dışı kaynaklar ile ilk üç yıldan sonraki kaynaklar ise kuruluş tarafından tahmin edilmelidir.”

“Tablo 5: Kaynak Tablosu”

Kaynaklar	Planın 1. yılı	Planın 2. yılı	Planın 3. yılı	Planın 4. yılı	Planın 5. yılı
Genel Bütçe					

Özel Bütçe					
Yerel Yönetimler					
Sosyal Güvenlik Kurumlar					
Bütçe Dışı Fonlar					
Döner Sermaye					
Vakıf ve Dernekler					
Dış Kaynak					
Diğer (kaynak belirtilecek)					
TOPLAM					

İfadeleri ve örneği yer aldığı şekliyle 5 Nolu Kaynak Tablosunun hazırlanması gerektiği halde, söz konusu tablonun olmadığı belirlenmiştir.

Kamu idaresi cevabında; 2019-2023 dönemi stratejik planında gerekli özen gösterilecektir, denilmiştir.

Sonuç olarak Gelecek stratejik plan döneminin izlenmesi uygun olacaktır.

BULGU 2: Stratejik Plan Eylem Planı Hazırlanmaması

Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu 7'nci bölümü "İzleme ve Değerlendirme" ye ayrılmıştır.

İzleme; stratejik plan uygulamasının sistematik olarak takip edilmesi ve raporlanması, değerlendirme ise, uygulama sonuçlarının amaç ve hedeflere kıyasla ölçülmesi ve söz konusu amaç ve hedeflerin tutarlılık ve uygunluğunun analizi olarak tanımlanmıştır.

Stratejik planda yer alan amaç ve hedefleri gerçekleştirmeye dönük proje ve faaliyetlerin uygulanabilmesi için; amaç, hedef ve faaliyetler bazında sorumluların kimler/hangi birimler olduğu, ne zaman gerçekleştirileceği, hangi kaynakların kullanılacağı gibi hususların yer aldığı bir eylem planının hazırlanmasının yararlı olacağı belirtilmesine karşın, Kurumun 2015-2019 dönemi Stratejik Planı için bir eylem planı bulunmadığı belirlenmiştir.

Kamu idaresi cevabında; 2015-2016 İç Kontrol Eylem Planı revize edilerek 2017-2018 İç Kontrol Eylem Planı hazırlanarak takibi yapılacaktır, denilmiştir.

Sonuç olarak Gelen cevaptan, konunun anlaşılmadığı görülmektedir.

İç kontrol Eylem Planı ile, Stratejik Plan Eylem Planı farklıdır. Kurumun cevabında 2015-2016 İç Kontrol Eylem Planı revize edilip, 2017-2018 İç Kontrol Eylem Planı hazırlanarak takibi yapılacaktır, ifadesi yer almıştır.

Stratejik Plan Eylem Planı beş yıllık plan olup, 2015-2019 Stratejik Planıyla birlikte hazırlanmalıydı. İç Kontrol Eylem Planı ile bir ilgisi bulunmadığından, bu Planda yapılan revize işlemi performans yönetimi açısından bir şey ifade etmeyecektir.

Takip eden yıllarda 2020-2024 Stratejik Planın Eylem Planının mevcudiyeti izlenmelidir.

BULGU 3: Stratejik Planda Bazı Hedeflerin Amaçlarla İlgili Bulunmayı

Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzunun "E- Hedefler" başlığında; stratejik planlarda yer alacak hedeflerin, amaçların gerçekleştirilebilmesine yönelik spesifik ve ölçülebilir alt amaçlar olduğu, ulaşılması öngörülen çıktı ve sonuçların tanımlanmış bir zaman dilimi içinde nitelik ve nicelik olarak ifadesi olarak tanımlandığı görülmüştür. Söz konusu nitelikleri sağlayan hedefler ilgili, sağlamayanlar ise ilgisiz hedeflerdir. Anılan Kılavuza göre hedefler, imkansız olmamalı yani gerçekleştirilebilir olmalıdır.

Kurumların yetki ve görevi dahilinde olmayan hedefler oluşturmaları gerçekleştirilemeyecek hedefler koymak anlamına gelmektedir.

Aşağıdaki tabloda yer alan stratejik hedeflerin, amaçlarla ilgili olmadığı kanısına varılmıştır.

Tablo: 1-

STRATEJİK AMAÇ	STRATEJİK HEDEF	DEĞERLENDİRME
1-İnsan kaynakları geliştirilecektir.	5-Belediyede nitelikli ve sürekli personel eğitimini sağlamak üzere boş bulunan memur kadrolarına her yıl beş memur atanacaktır.	İnsan kaynaklarının geliştirilmesi, nitelikli bir iş olup, boş bulunan kadrolara her yıl beşer memur atanması ise

		nicelikli bir iştir.
3-Belediye birimlerinin faaliyetleri performans ve kalite bakımından izlenecektir.	2-Belediyenin yıllık yatırım programının hazırlanacaktır.	Yatırım programının hazırlanmasıyla, birimlerin kalite bakımından izlenmesi arasında bir ilişki bulunmamaktadır
6-Belediye hizmetlerinin etkinliği sağlanacaktır.	1-Belediye hizmet binalarının iç ve dış temizliği düzenli olarak sağlanacaktır.	Hizmet etkinliğinden kasıt, hizmet binalarının fiziki temizliği olmasa gerek.
“ “	2-Belediye hizmetlerinin etkinliği sağlanacaktır.	Amaçla hedefin aynı olmasının bir anlamı olmayıp, hedefin amacın gerçekleşmesine yönelik spesifik ve ölçülebilir olması esastır.
10-Kentsel altyapı geliştirilecektir.	4-2019 yılı sonuna kadar her yıl su tahsilatında %20 artış sağlanacaktır.	Alt yapının geliştirilmesiyle, su tahsilatı arasında bir bağ kurulamamıştır.
“ “	12-Su tahsilatı etkin bir şekilde yürütülecektir.	Kensel alt yapı ile, su tahsilatı arasında bir bağ kurulamamıştır.
12-Kars şehrinin imarı geliştirilecektir.	5- 2019 yılı sonuna kadar şehir rehber haritaları hazırlanacaktır.	İmarın geliştirilmesi eylemine, rehber haritalarının ne gibi katkısı olacağı anlaşılamamıştır.
14- Kars şehrine yakışır kamusal hizmet binaları yapılacaktır.	1-2019 yılına Kars'ta büyük ölçekli çevre düzenleme çalışmaları tamamlanacaktır.	Çevre düzenlemesiyle kamu binaları yapımı doğrudan ilişkili bulunmamıştır.
17-Karsta ekonomi ve ticaretin gelişmesine katkıda bulunulacaktır.	2- 2019 yılı sonuna kadar işyeri ruhsat denetimlerinde her yıl %20 oranında artış sağlanacaktır.	Ruhsat denetimindeki artışın, ticaretin gelişimine sağlayacağı katkı anlaşılamamıştır.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemiz 2019-2023 döneminde yapılacak olan Stratejik Plan çalışmalarında gerekli hassasiyet gösterilecektir, denilmiştir.

Sonuç olarak Sonraki yıllarda düzenlenen Stratejik Planda ilgili hususlara ilişkin izlemelerde bulunulması uygun olacaktır.

BULGU 4: Bazı Stratejik Hedeflerin İyi Tanımlanmamış Olması

Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzunda hedefler;

- . Yeterince açık, anlaşılabilir, ayrıntılı,
- . İddialı, ancak imkansız değil,
- . Sonuca odaklanmış,
- . Zaman çerçevesi belli olmalı, şeklinde nitelendirilmiştir.

Buradan anlaşılması gereken, hedeflerin amaçla ilgili, ölçülebilir ve iyi tanımlanmış olması gerekliliğidir.

Kurumun Stratejik Planı incelenirken ise, iki hedefin “İyi tanımlanmadığı” belirlenmiştir.

Tablo: 2-

STRATEJİK AMAÇ	STRATEJİK HEDEF	DEĞERLENDİRME
15. Kars'ta toplumsal dayanışma ve toplumsal cinsiyete duyarlı hizmet bilinci geliştirilecektir	2. 2019 yılı sonuna kadar Kars'ta Belediye çalışmalarını kamuoyuna aktarma böylece toplumsal dayanışmayı güçlendirme çalışmaları yapılacaktır.	Yeterince açık, ayrıntılı, sonuca odaklı değil
19. Çevre koruma bilinci geliştirilecektir.	1. 2019 yılı sonuna kadar çevre koruma bilincinin geliştirilmesi için eğitim yayın çalışmaları yapılacaktır.	Genel ve ucu açık bir tanım olmuş.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemiz 2019-2023 döneminde yapılacak olan Stratejik Plan çalışmalarında gerekli hassasiyet gösterilecektir, denilmiştir.

Sonuç olarak Yeni Stratejik Planda yasal gerekliliklere uygunluklar denetlenmelidir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 5: Performans Programının Mevzuatta Öngörülen Sürede

Hazırlanmayışı

2015 yılı Performans Programı, Kars Belediyesi Meclisinin 01.09.2015 günü toplantısında 169 nolu Kararıyla kabul edilmiştir.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 9'uncu maddesine dayanılarak hazırlanan Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin Performans programının ilgili idarelere gönderilmesi ve kamuoyuna açıklanması başlıklı 7'inci maddesi 5'inci fıkrası;

"...mahalli idarelerin performans programları, üst yöneticiler tarafından bütçe teklifleri ile birlikte ilgili mevzuatında belirlenen tarihte yetkili organlara sunulur. Bu kurum ve idarelerin yetkili organlarında kesinleşen bütçe büyüklüklerine göre revize edilen performans programları...mahalli idarelerde ise üst yöneticiler tarafından ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanır." hükmü yer almıştır.

Buna göre 2015 yılı Performans Programının Ocak ayında kamuoyuna sunulması esas iken, 2015 yılı Eylül ayında Meclis onayından geçmiş, dolayısıyla dokuz ay gecikerek yayımlandığı gerçeğiyle, zamanlılık kriterine uyulmamıştır.

Kamu idaresi cevabında; 2017 yılı Performans programı mevzuatta öngörülen sürelerde hazırlanacaktır ve meclis tarafından kabul edilmesi üzerine, ocak ayı içerisinde gerek kurumun resmi internet sitesinden gerek ise diğer yöntemler ile kamuoyunun bilgisine sunulacaktır, denilmiştir.

Sonuç olarak Takip eden yıllarda ilgili hususlar izlenmelidir.

BULGU 6: Performans Programında Sunum Kriterine Kısmen Uyulması

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik hükmü uyarınca Maliye Bakanlığınca yayımlanan Performans Programı Hazırlama Rehberi III- EKLER bölümünde beş adet tablodan söz edilmiştir.

Kurumun Performans Programında ise, bu tablolardan sadece "Tablo 1-Performans Hedefi Tablosu" nun olduğu, bu tabloda da performans hedefi ve performans göstergelerinin altında yer alması gereken açıklama bölümlerinin olmadığı görülmüştür.

Ayrıca sözü edilen diğer tablolar;

Tablo 2- Faaliyet Maliyetleri Tablosu,

Tablo 3- İdare Performans Tablosu,

Tablo 4- Toplam Kaynak Tablosu,

Tablo 5- Faaliyetlerden Sorumlu Harcama Birimlerine İlişkin Tablo

Olup, bu tabloların bulunmadığı gerçeğiyle sunum kriterine kısmen uyulduğu belirlenmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemiz 2017 yılı performans programı; Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik hükmü uyarınca Maliye Bakanlığınca yayımlanan Performans Programı Hazırlama Rehberi III- EKLER bölümünde beş adet tablonun hepsi kullanılarak hazırlanacaktır. Ayrıca Stratejik planın ve stratejik hedeflerin bütçeden aldığı paylar ve yıllar itibariyle karşılaştırılmasına imkan verecek şekilde tablolar kullanılacaktır, ifadeleri yer almıştır.

Sonuç olarak Devam eden yıllarda performans programının yasal gerekliliklere tam olarak uygun hazırlanması hususu izlenmelidir.

BULGU 7: Bazı Performans Göstergelerinin İyi tanımlanmaması

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelikte; performans göstergesinin, Kamu idarelerince performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını, ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçları ifade ettiğini belirtildikten sonra, performans programında yer alan hedef ve göstergelerin sade ve anlaşılır olması gerekliliği de vurgulanmıştır.

Bu tanımdan anlaşılması gereken, göstergenin hedefle “İlgili, iyi tanımlanmış ve ölçülebilir” olması iken, aşağıdaki tabloda yer alan bazı göstergelerin “İyi tanımlanmamış” olduğu görülmüştür.

Tablo: 3-

STRATEJİK AMAÇ	PERFORMANS HEDEFİ	PERFORMANS GÖSTERGESİ	DEĞERLENDİRME
STA 1	4- Yılda en az on farklı mesleki panel, seminer, fuar v.b.etkinliklere belediye personelinin	1-Katılım sağlayan personel sayısı	Personel sayısı ile etkinliklere nasıl destek olunacağı hususu iyi tanımlanmamış.

	katılımlarına destek olunması		
STA 11	5- Şehir merkezinde ve önemli noktalarda engelsiz çözümlerin %100 düzeyinde tamamlanması	1-Şehir merkezinde engelli ve yaşlılar için yapılan oranı	Neyin oranı kastedilmiş, anlaşlamıyor.
STA 16	2-Kars'ın olumlu tanıtımına katkıda bulunacak her yıl iki dış ilişkiler ve AB konusundaki etkinliklere destek olunması	2-İlgili kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşme sayısı	2-Hangi kuruluşlarla görüşme yapılacak, açıklık yok.
STA 16	3-Kars'ın olumlu tanıtımına katkıda bulunacak her yıl en az iki Kars turizmine destek olabilecek etkinliklere destek olunması	1-Destek verilen etkinlik sayısı 2-İlgili kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşme sayısı	1-Destek verilecek etkinliklerin tanımı nedir 2-Hangi kurum kuruluşla görüşülecek, bir açıklık yok.
STA 16	5-Kars'ın olumlu tanıtımına katkıda bulunacak her yıl en az iki etkinlik düzenlenmesi	1-Düzenlenen etkinlik sayısı	Etkinliklerin nitelikleri belirsiz
STA 22	5-Dezavantajlı kesimler lehine düzenlemelerde bulunulacaktır.	1-Yenilenen tabela sayısı 2-Düzenlenen park sayısı	1-Tabela düzenlemesi nasıl olacak 2-Düzenlemeden kasıt nedir, anlaşlamıyor.
STA 23	1-Afetlerde görevli araçların afet bölgesine intikal süresini 10 dakikanın altına çekmek	2- Basılan materyal sayısı	Basılan materyalden ne kastedildiği, anlaşlamamıştır.

Kamu idaresi cevabında; Performans Göstergelerinin tespit edilmesinde performans göstergelerinin sade ve anlaşılır olması sağlanacaktır, denilmiştir.

Sonuç olarak Sonraki yıllarda performans göstergelerinin iyi tanımlanması hususları ,değerlendirilmelidir.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 8: Birim Faaliyet Raporlarında Yasal Düzenlemere Tam Uyulmaması

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin Birim ve idare faaliyet raporlarının şekli başlıklı 19'uncu maddesi 1'inci fıkrasında; birim ve idare faaliyet raporlarının (Aşağıda yer aldığı üzere) Ek-1'de yer alan şekle uygun olarak hazırlanacağı ifade edilmiş,

“Ek-1: Birim ve İdare Faaliyet Raporlarının Şekli

.....YILI

..... FAALİYET RAPORU

BAKAN SUNUŞU[1]

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

İÇİNDEKİLER

I- GENEL BİLGİLER

A- Misyon ve Vizyon[2]

B- Yetki, Görev ve Sorumluluklar

C- İdareye İlişkin Bilgiler

1- Fiziksel Yapı

2- Örgüt Yapısı

3- Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

4- İnsan Kaynakları

5- Sunulan Hizmetler

6- Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

D- Diğer Hususlar

II- AMAÇ ve HEDEFLER

A- İdarenin Amaç ve Hedefleri

B- Temel Politikalar ve Öncelikler

C- Diğer Hususlar

III- FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A- Mali Bilgiler

1- Bütçe Uygulama Sonuçları

2- Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

3- Mali Denetim Sonuçları

4- Diğer Hususlar

B- Performans Bilgileri

1- Faaliyet ve Proje Bilgileri

2- Performans Sonuçları Tablosu

3- Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi

4- Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi

5- Diğer Hususlar

IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A- Üstünlükler

B- Zayıflıklar

C- Değerlendirme

V- ÖNERİ VE TEDBİRLER

EKLER” , bir şablon olarak belirlenmiştir.

Kurum birim faaliyet raporları incelenirken ise yukarıdaki şekil şartlarından; temel mali tablolara ilişkin açıklamalar ve mali denetim sonuçları ile, performans bilgilerine (Faaliyet ve proje bilgileri, performans sonuçları tablosu, performans sonuçlarının değerlendirilmesi, performans bilgi sisteminin değerlendirilmesi) hiç yer verilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; 2016 yılı faaliyet raporlarının hazırlanmasına ve performans programı sonuçlarının izlenmesinde 2016 yılı içinde 3 er aylık dönemler itibariyle izlenecektir.Gerek birim faaliyet gerekse idare faaliyet raporların hazırlanmasında mevzuat hükümlerine uygun olarak hazırlanacaktır, ifadeleri yer almıştır.

Sonuç olarak 2016 ve devam eden yıllarda birim faaliyet raporlarının yasal gerekliliklere uygun hazırlanması hususu, değerlendirilmelidir.

BULGU 9: İdare Faaliyet Raporunda İlgili Mevzuat Hükümlerine Tam Uyulmaması

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 41’inci maddesi Faaliyet raporları başlıklı olup,

“Üst yöneticiler ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkililerince, hesap verme

sorumluluğu çerçevesinde, her yıl faaliyet raporu hazırlanır. Üst yönetici, harcama yetkilileri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını esas alarak, idaresinin faaliyet sonuçlarını gösteren idare faaliyet raporunu düzenleyerek kamuoyuna açıklar. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve sosyal güvenlik kurumları, idare faaliyet raporlarının birer örneğini Sayıştaya ve Maliye Bakanlığına gönderir.

...

İdare faaliyet raporu, ilgili idare hakkındaki genel bilgilerle birlikte; kullanılan kaynakları, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerini, varlık ve yükümlülükleri ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgileri de kapsayan mali bilgileri; stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyetleri ve performans bilgilerini içerecek şekilde düzenlenir.

...

Bu raporlarda yer alacak hususlar, raporların hazırlanması, ilgili idarelere verilmesi, kamuoyuna açıklanması ve bu işlemlere ilişkin süreler ile diğer usûl ve esaslar, İçişleri Bakanlığı ve Sayıştayın görüşü alınarak Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” denilmiştir.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 18’inci maddesi de birim ve idare faaliyet raporlarının kapsamını düzenlemiştir;

“ (1) Birim ve idare faaliyet raporları, aşağıda yer alan bölümleri ve bilgileri içerecek şekilde hazırlanır.

...

c) Faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmeler: Bu bölümde, mali bilgiler ile performans bilgilerine detaylı olarak yer verilir.

1) Mali bilgiler başlığı altında, kullanılan kaynaklara, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, varlık ve yükümlülükler ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere, temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yer verilir. Ayrıca, iç ve dış mali denetim sonuçları hakkındaki özet bilgiler de bu başlık altında yer alır.

2) Performans bilgileri başlığı altında, idarenin stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyet ve projelerine, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, diğer performans bilgilerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilir.” Hükümleri yer almıştır.

Yasal dayanaklar çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda ise, İdare Faaliyet Raporu olarak Birim Faaliyet Raporlarının konsolide edilmeden sunulduğu, mali bilgiler başlığı altında mali tablolara yer verildiği, ancak açıklamalarda bulunulmadığı, iç ve dış denetim sonuçlarına ilişkin ise hiç bilgi bulunmadığı gibi, “Müdürlüğümüzün Sayıştay Başkanlığınca ilk denetimi 2015 yılında

gerçekleştirilmiştir.” şeklinde anlaşılabilir bir cümleye rastlanılmıştır.

Bu durumda İdare Faaliyet Raporunun ilgili yasal çerçeveye tam uyulmadan hazırlandığı belirlendiğinden, sunum kriterine kısmen uyulduğu sonucuna varılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; 2016 yılı faaliyet raporu hazırlanırken 2015 Yılı Sayıştay Performans Değerlendirme raporu dikkate alınarak Belediyemiz 2015-2019 dönemi Stratejik Planının mevzuat çerçevesi içinde revize işlemlerinin yapılma süresi geçtiğinden Stratejik Planda değişiklik yapılamamaktadır. Stratejik Planda (Tablo4 Maliyet tablosu, Tablo5 Kaynak Tablosu) yer verilmediğinden faaliyet raporuna yansıtılmamıştır. Yasal çerçeve içerisinde 2016 yılı faaliyet raporu hazırlanırken gerekli hassasiyet gösterilmesine gayret edilecektir, denilmiştir.

Sonuç olarak Sonraki yıllarda idare faaliyet raporunun, yasal gerekliliklere uygun hazırlanması incelenmelidir.

BULGU 10: Bazı Sapmalara Yönelik Açıklamaların Geçerlilik/İkna Edicilik Kriterine Uymayışı

5018 Sayılı Kanununun 41'inci maddesinde idare faaliyet raporunun; ilgili idare hakkındaki genel bilgilerle birlikte, kullanılan kaynakları, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerini, varlık ve yükümlülükleri ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgileri de kapsayan mali bilgileri; stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyetleri ve performans bilgilerini içerecek şekilde düzenleneceği,

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporu Hakkında Yönetmeliğin 18'inci maddesinde de; performans bilgileri başlığı altında, idarenin stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyet ve projelerine, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, diğer performans bilgilerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere de yer verileceği, hükümleri mevcuttur.

Yukarıda yer alan Yasa ve Yönetmelik hükümleri son derece açık olup, Performans Programındaki performans hedef ve göstergelerinin Faaliyet Raporuna aynen alınıp, gerçekleşme durumuna göre sapmanın nedenleri izah edilecekken, aşağıdaki tabloda görülen 3'üncü gösterge, Faaliyet Raporuna farklı alınmış, 69'uncu göstergede ise hedefe ulaşılamamasına karşın, “Ulaşıldı” denilerek, gerçek dışı değerlendirme sonucu, geçerli

bulunmamıştır.

Tablo: 4-

P.HEDEFİ	P.GÖSTERGESİ	GÖSTERGE RAKAMI(P.P rogramındaki)	GÖSTERGE RAKAMI (F.Raporund aki)	GERÇEKLEŞME	DEĞERLENDİRME
2-Belediye personelinin motivasyonunun her yıl %20oranında artırılması	3-Anket yapılan personel sayısı	150	30	30 Ulaşıldı	2-Faaliyet Raporuna yanlış rakam girilince, hedefe ulaşıldı şeklinde gerçek dışı değerlendirilmedi bulunulmuştur.
34-Kanalizasyon hattı yenileme çalışmaları yapılacaktır.	69-Yıllık en az 5 km. kanalizasyon hattının bakımı yapılacaktır.	5	4	Ulaşıldı	Açıkça hedefe ulaşamadığının görülmesine karşın, "Ulaşıldı" denilmiştir.

Bazı performans göstergelerinde ise, aşağıda görüldüğü gibi hedefe ulaşamama gerekçelerinin "Makul" olarak değerlendirildiği saptanmıştır.

Tablo: 5-

P.HEDEFİ	P.GÖSTERGESİ	G.RA KAMI (P.P.)	G.RA KAMI (F.R.)	AÇIKLAMA	DEĞERLENDİRME
15-Belediye öz kaynaklarının her yıl %10artışı	35-Tahakkuk ve tahsilat işlemleriyle ilgili aylık çıkan yerel haber sayısı	10	8	Makul	Sapmanın gerekçesi "Makul" olarak açıklanamaz
21- Bilgisayar kullanımı konusunda belediye personeline	46-Eğitime katılan personelin oranı	%10	%7	Makul	Gerçekleşmenin nedeni ikna edici değil.

yıllık bir kez eğitim verilmesi					
39-Kentiçi yönlendirme levhalarının bakımı ve yenilenmesi	79-Bakımı yapılan yönlendirme tabelası sayısı	50	30	Makul	“Makul” bir gerekçe değildir.
“ “	80-Yeni konulan yönlendirme tabela sayısı	50	35	Makul	Bir açıklama değildir.
50-2019 sonuna kadar büyük ölçekli çevre düzenleme çalışmalarının tamamlanması	106-Çevre düzenleme çalışmaları tamamlanma seviyesi	%25	%20	Makul	“Makul” bir değerlendirmedir, açıklama değildir.
51-2019 yılı sonuna kadar Belediye hizmet binaları yenilenecektir.	Binaların yenilenme oranı	%25	%20	Makul	“Makul” bir değerlendirmedir, açıklama değildir.
54-Vatandaşların, Belediye çalışmalarıyla ilgili bilgilenme oranı %90 seviyeye çıkarmak ve kadın çocuk sosyal yaşam yer tesbiti	115-Vatandaş bilgi edinme dilekçelerinin cevaplanma oranı	%100	%90	Makul	Değerlendirmeyi denetim ekibi yapacaktır.
56-Açılan kreş v.b.sayısı	123-Açılan kreş ve kurs sayısı	3	2	Makul	Değerlendirmeyi denetim ekibi yapacaktır.
57-Kars’ın	126-İlgili kurum ve	20	18	Makul	“Makul” bir değerlendirmedir,

olumlu tanıtımına katkıda bulunacak her yıl iki kültür turizm etkinliğine destek olunması	kuruluşlarla yapılan görüşme sayısı					açıklama değildir.
“ “	127-Konuyla ilgili yerel basında çıkan haber sayısı	20	18	Makul		“Makul” bir değerlendirmedir, açıklama değildir.
64-Bakım yapılan hayvan sayısında her yıl %5 artış	145-Sahiplendirilen sokak hayvanı	60	53	Makul		Sapmanın gerekçesi açıklanmamıştır.
69-Her yıl en az iki seminer ya da eğitim çalışmasının desteklenmesi	162-Kars'ta Belediye desteği ile yapılan çevre koruma konulu seminer sayısı	2	1	Makul		Sapmanın gerekçesi açıklanmamıştır.
76-Kars'ta yeşil alanların tümünün bakımının yapılması	185-Bakım yapılan park oranı	%100	%80	Makul		Sapmanın gerekçesi açıklanmamıştır.

Bazı sapma nedenlerinin de yine aşağı tabloda yer aldığı haliyle “İyileştirilmeli” olarak açıklandığı belirlenmiştir.

Tablo: 6-

16-Gayrimenkul gelirlerinin yıllık %10 artırılması	35-Belediye binalarının değerlendirilmek üzere yenilenme oranı	%25	%4	İyileştirilmeli	Hedefe neden ulaşılmadığı açıklanmamış.
20-Belediye teknolojik	43-Yenilenen bilgisayar donanımı	%20	%12	İyileştirilmeli	Sapmanın nedeni

altyapısının %20 oranında yenilenmesi	oranı				“İyileştirilmeli” olarak açıklanamaz.
25-Her 10km.yol ağının yenilenmesi/açılması	55-Bakımı yapılan veya yeni açılan yol uzunluğu (Km.)	10	6	İyileştirilmeli	Bu açıklama değildir.
36-Her yıl bir önceki yıla göre %20artışla dere ıslah çalışmaları yapılacaktır.	72-Arızalı su sayaçlarının tamamının bakım onarımı gerçekleştirilecektir.	% 100	% 10	İyileştirilmeli	Hedefe neden ulaşılmadığı açıklanmamış.
58-2019 yılı sonuna kadar Kars’ın olumlu tanıtımına katkıda bulunacak her yıl iki dış ilişkiler ve AB konusundaki etkinliklere destek olunması	129-İlgili kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşme sayısı	20	18	İyileştirilmeli	Sapmanın nedeni “İyileştirilmeli” olarak açıklanamaz.
“ “	130-Konuyla ilgili yerel basında çıkan haber sayısı	20	18	İyileştirilmeli	Sapmanın nedeni “İyileştirilmeli” olarak açıklanamaz.
66-Kars merkezde Milli Eğitim İl Müdürlüğü ve Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü koordinasyonunda tüm ilköğrenim ve liselerde eğitim ve yayın çalışmaları	153-Basılan broşür sayısı	1000	700	İyileştirilmeli	Sapmanın nedeni “İyileştirilmeli” olarak açıklanamaz.
74-Kars’ta yeşil alan miktarının %10artırılması	180-Yeşil alan miktarındaki artışla ilgili çıkan haber sayısı	10	5	İyileştirilmeli	Sapmanın nedeni “İyileştirilmeli” olarak açıklanamaz.

75-Üç parka açık alan kondisyon aletleri konulması	182-Kondisyon aleti yerleştirilen park sayısı	2	1	İyileştirilmeli	Açıklama yok hükmündedir.
77-Mezarlığın bakımı sağlanacaktır.	189-Bakımı yapılan mezarlık içi yol oranı	% 100	% 60	İyileştirilmeli	Sapmanın nedeni "İyileştirilmeli" olarak açıklanamaz.

Kamu idaresi cevabında; Yasal çerçeve içerisinde 2016 yılı faaliyet raporu hazırlanırken gerekli hassasiyet gösterilmesine gayret edilecektir, denilmiştir.

Sonuç olarak 2016 ve izleyen yıllarda faaliyet raporundaki sapmalara ilişkin açıklamaların geçerlilik/ikna edicilik kriterine uygunluğu denetlenmelidir.

D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 11: Veri Kayıt Sisteminin Bulunmaması

Sayıştay tarafından faaliyet sonuçlarının ölçülmesi; kurumların performans bilgisini üreten veri kayıt sistemlerinin değerlendirilmesi yoluyla yapılır. Sistem denetimini içeren bu değerlendirmenin hedefi, kamu idarelerinin, raporlanan verilerde önemli bir hata olması riskini azaltmak üzere yeterli kontrol sistemleri kullanılıp kullanılmadığını belirlemektir.

Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzuna göre; faaliyet raporunun yayımlanmasından önce idarenin yıl boyunca gerçekleştirdiği faaliyetleri düzenli olarak izlemesi ve hedefler temelinde performansını ölçüyor olması gerekmektedir.

Bu bağlamda Kars Belediyesinde faaliyet sonuçlarının ölçülmesi aşamasında öncelikle stratejik planın ve performans programının izleme ve değerlendirilmesine yönelik bir veri kayıt sistemi kurulmadığı anlaşılmıştır.

Yerinde denetim sonucunda ilgililerce yapılan görüşmelerden edinilen izlenim, Bilgi İşlem Müdürlüğüne belgeye dayandırılmadan, sözlü olarak görev verildiği şeklindedir. Dışarıdan danışmanlık hizmeti alınarak (Bu aşamada yazılı onay alınmış) Stratejik Plan hazırlanmıştır.

Sonuç olarak; elektronik ortamda olmasa da yazılı, kayıt altına alınmış, görev

tanımları belirli görevlendirmelerin yapılmadığı kanısına varılmış olup, bir veri kayıt sistemi bulunmadığından, sistem değerlendirmesi de yapılamamıştır.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemizin faaliyet sonuçlarının ölçülmesi aşamasında öncelikle stratejik planın ve performans programının izleme ve değerlendirilmesine yönelik yeni bir veri kayıt sistemi kurulması ve yazılı, kayıt altına alınmış, görev tanımlarının en kısa zamanda yapılması için gerekli hassasiyet gösterilmesine gayret edilecektir, denilmiştir.

Sonuç olarak Kayıt altına alınmış, görev tanımları belirli görevlendirmelerin yapılmadığı gerçeğiyle, sonraki yıllarda veri kayıt sistemi varlığı takip edilmelidir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>